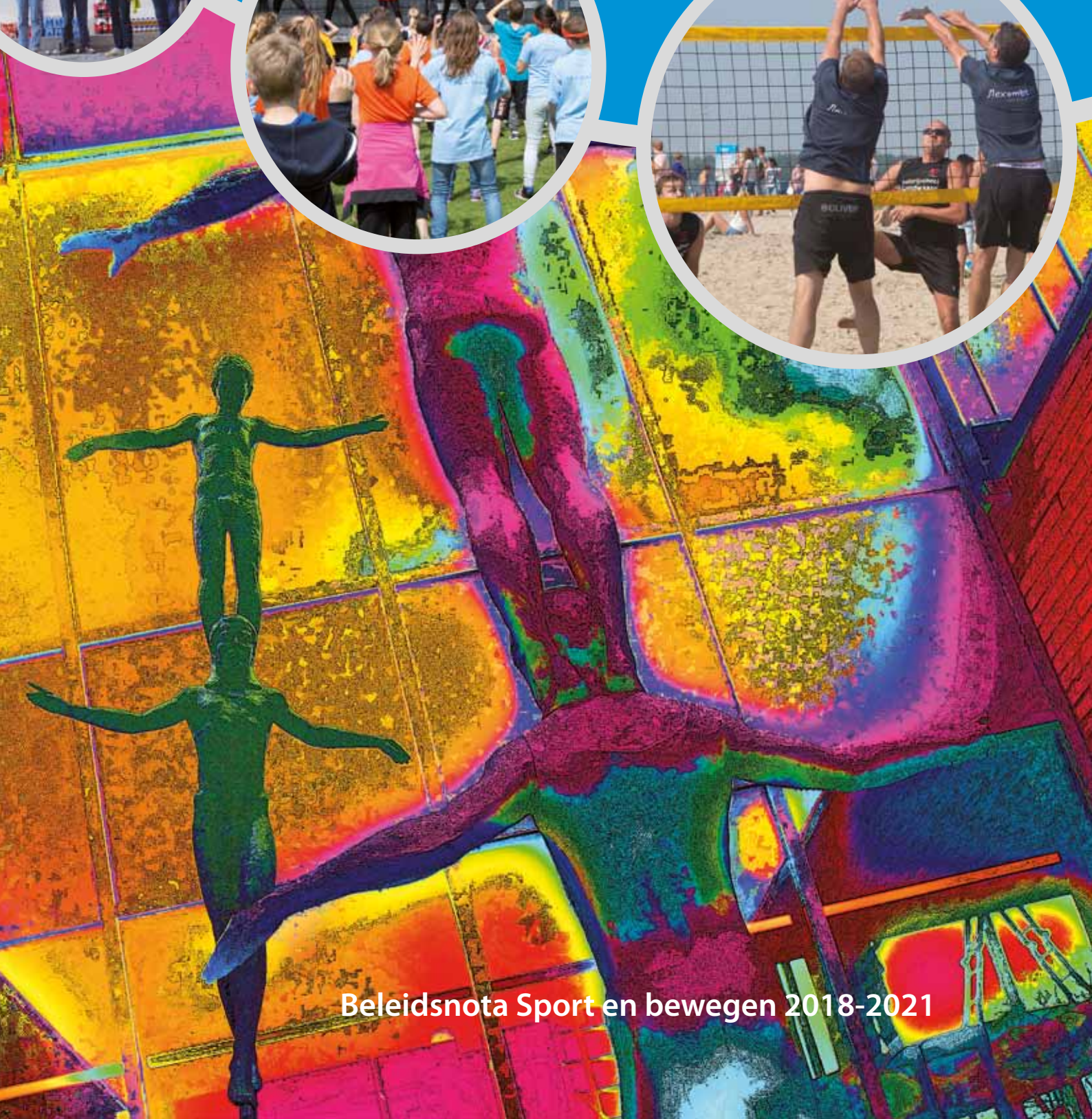

Samen *in beweging*

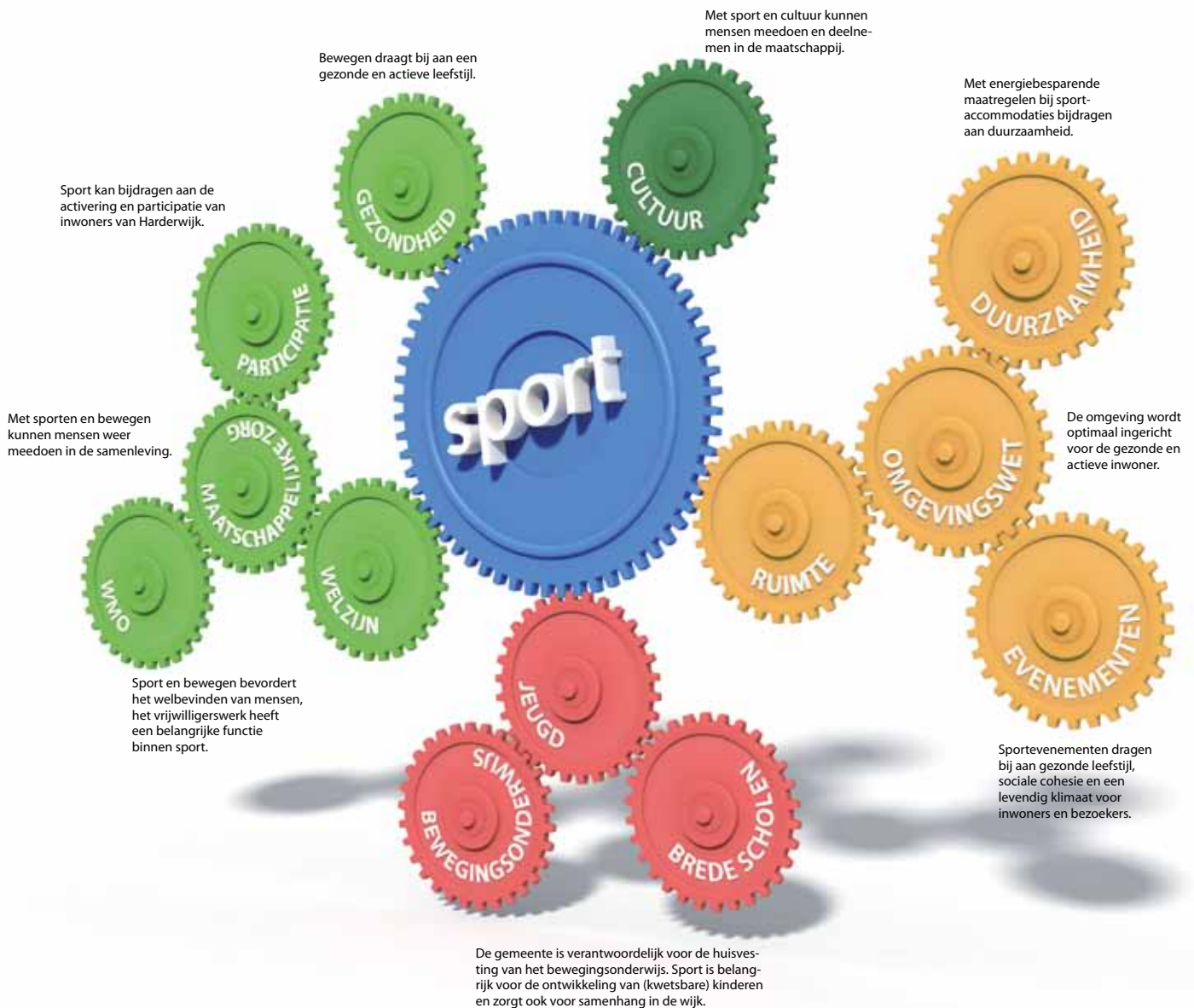

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	5
2. Evaluatie beleidsnota 2011-2018	6
3. Sportbeleid 2018-2021	8
4. Visie op Sport in Harderwijk	11
5. Ambities sportbeleid 2018-2021	13
5.1 Het stimuleren van sporten en bewegen voor een gezonde en actieve leefstijl	13
Harderwijk Actief	13
Sport en bewegen voor jeugd	14
Sport en bewegen voor volwassenen	14
Sport en bewegen voor senioren	15
Sport en bewegen voor inwoners in kwetsbare situaties	16
5.2 Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden	17
Verenigingsondersteuning	17
Open club	17
Talentontwikkeling	18
5.3 Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen	19
Sportaccommodaties	20
Sport in de openbare ruimte	20
Duurzaamheid	21
Ontwikkelingen voor de komende jaren	22
6. Financiën	23
7. Bijlagen	24
Bijlage 1 – Uitwerking evaluatie sportbeleidsnota 2011-2018	24
Bijlage 2 - Harderwijk Actief – Stand van zaken	38
Bijlage 3 - Ledenaantallen sportverenigingen	44
Bijlage 4 - Binnen- en buitensportaccommodaties	46
Bijlage 5 - klankbordgroep en gesprekken	47

Visie

Harderwijk is een sportieve gemeente waarin voor iedereen ruimte is om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen

Uitgangspunten:

- Bewegen kan op elk niveau en is mogelijk voor iedereen, jong en oud.
- Goed bewegingsonderwijs is de basis voor een leven lang met plezier sporten.
- Er zijn voldoende (laagdrempelige) mogelijkheden om te sporten en te bewegen.
- Wij werken samen met vitale sportorganisaties.

Ambities

- Stimuleren van sporten en bewegen voor een gezonde en actieve leefstijl.
- Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden.
- Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen.

Trends en ontwikkelingen

- De trend van individualisering vraagt om een ander gebruik van de openbare ruimte.
- Innovaties in de sport kunnen leiden tot andere manieren van sportbeoefening.
- De toenemende vergrijzing vraagt meer aandacht voor een actieve en gezonde leefstijl voor senioren.
- Landelijk lopen de ledenaantallen van sportverenigingen terug.
- Sport als onderdeel van de gezonde leefstijl wordt steeds belangrijker.

Sport zet Harderwijk in beweging

1. Inleiding

Sport is belangrijk voor de Harderwijkse samenleving. Het lokale sportbeleid is gericht op een leven lang sporten en bewegen voor iedereen. Sporten en bewegen is verbonden aan een actieve en gezonde leefstijl en plezier in sport staat daarbij centraal. Maar Harderwijk heeft ook oog voor talent en wil talenten stimuleren zich te ontwikkelen.

5

Sport wordt ook steeds meer ingezet als middel om verschillende sociale doelstellingen te bereiken, zoals participatie, leefbaarheid en gezondheid. Sport heeft daardoor raakvlakken met veel verschillende terreinen, zoals onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd, Wmo, maar ook met ruimte, evenementen, infrastructuur en milieu.

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de sport in Harderwijk. In deze nota geven we richting voor de komende vier jaar. Om sporten en bewegen voor iedereen mogelijk te maken, heeft de gemeente een stimulerende rol. De wijze waarop wij het sportbeleid verder vormen en inrichten is een voortzetting van de afgelopen jaren en is voor deze periode samen te vatten in de kernwoorden:

Integraal: Onze rol is het verbinden van alle partijen die betrokken zijn bij het sportbeleid in de gemeente Harderwijk.

Interactief: Wij zijn in gesprek en werken samen met onderwijs, welzijn, gezondheid, sportaanbieders en andere (private) partijen en organisaties.

Flexibel: Wij spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen. daarbij werken wij vraaggericht.

Het uitvoeringsprogramma bij deze notitie wordt opgesteld voor twee jaar, zodat tussentijdse bijsturing mogelijk is.

Leeswijzer:

In deze nota wordt in hoofdstuk 2 samenvattend een evaluatie van de vorige beleidsperiode gegeven. De uitgebreide uitwerking kunt u vinden in bijlage 1. Vanuit de evaluatie en de trends en ontwikkelingen worden de uitgangspunten voor de komende periode geschetst in hoofdstuk 3. Hieruit volgt de visie op sport en in hoofdstuk 5 wordt dit uitgewerkt in ambities. In de aparte bijlage leest u het uitvoeringsprogramma voor de komende twee jaar.

2. Evaluatie beleidsnota 2011-2018

In 2011 is de beleidsnota 'Sport in Beweging' vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Harderwijk. Er is in de periode vanaf 2011 veel gedaan en bereikt op sportgebied. Diverse partijen hebben meegewerkt aan de verbreding en verbetering van sport in Harderwijk. Voor de komende periode willen wij dan ook voortzetten van wat tot nu toe bereikt is. Samengevat worden hieronder de belangrijkste resultaten aangegeven. Een uitgebreide uitwerking vindt u in bijlage 1.

Sportstimulering - Harderwijk heeft zich vanaf 2011 aangesloten bij de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. Met de combi-coaches¹ is de samenwerking tussen buurt, onderwijs, sport en welzijn versterkt. Er wordt samengewerkt met sportaanbieders. Dit heeft ervoor gezorgd dat meer mensen betrokken worden bij sportactiviteiten. De afgelopen jaren is er specifiek aandacht besteed aan een aantal doelgroepen: jongeren met overgewicht, senioren, aangepast sporten, 13-18 jarigen en overige kwetsbare groepen. Er is veel gedaan om de sportparticipatie van deze groepen te verbeteren, o.a. door de combi-coaches, sportaanbieders en JOGG. Een aantal doelgroepen blijft moeilijk te bereiken, zoals de 13-18 jarigen. Dit vraagt wellicht andere inzet voor de komende jaren.

Regionale samenwerking - Regionaal werken wij, waar mogelijk, samen in de regio Noord Veluwe, zowel ambtelijk, bestuurlijk als uitvoerend. Vanuit de regionale visie op sport 'Noord Veluwe Sport' zijn er succesvolle subsidieaanvragen gedaan bij de provincie voor JOGG, actieve leefstijl senioren, de beachvolleybal accommodatie en vitale werknemers. De regionale samenwerking is wenselijk, niet

1.combi-coaches: Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches die werkzaam zijn binnen onderwijs, buurt, welzijn, cultuur en doelgroepen. Wordt verder toegelicht in paragraaf 5.1.

alleen vanwege de provinciale subsidies, maar ook met betrekking tot kennisoverdracht.

Sportverenigingen - Vanaf 2013 is er een verenigingsondersteuner aangesteld, die met name vraaggericht is ingezet. Naar aanleiding van de sportaanbiedersmonitor worden o.a. thema-bijeenkomsten en trainingen aangeboden. De verenigingsondersteuning wordt goed gewaardeerd door de sportaanbieders. Er is een start gemaakt met de Open Club² en de samenwerking binnen de sportclusters, Parkweg, Slingerbos, Strokel en Hierden. De Open Club trajecten moeten over de lange termijn ontwikkeld worden, maar de deelnemende verenigingen zijn enthousiast over de mogelijkheden. Blijvende ondersteuning vanuit de gemeente is daarvoor wel noodzakelijk.

Sportvoorzieningen - Wij stimuleren het gebruik van speelveldjes. In een aantal wijken waar combi-coaches naschools aanbod voor de buurt verzorgen, is dat goed gelukt. Bredere inzet, ook in andere wijken, zou voor de toekomst gewenst zijn. Zowel voor de gemeentelijke binnen- als buitensport heeft er de afgelopen jaren een herijking van de tarieven plaatsgevonden. Doel was om te komen tot meer transparante tarieven. Voor de buitensport is dit gecombineerd met nieuwe huurovereenkomsten met de gemeente. Het sportcentrum is nu onderdeel van het Stadsbedrijf geworden. In de afgelopen jaren heeft er een scheiding plaats gevonden tussen beleid en beheer. Inmiddels is er binnen het sportcentrum het leerlingvolgsysteem voor het leszwemmen geïntroduceerd en wordt er gewerkt aan het online reserveren van sportaccommodaties.

² Open Club: een vitale sportvereniging die zich maatschappelijk verder ontwikkelt. Wordt verder toegelicht bij paragraaf 5.2.

3. Sportbeleid 2018-2021

We hebben gezien dat er in de afgelopen jaren veel bereikt is in de sport in de gemeente Harderwijk. Voor de komende periode willen wij het succesvol ingezette beleid voortzetten. Naar aanleiding van trends en ontwikkelingen en ervaringen uit de vorige periode, ontwikkelen wij samen met onze partners nieuw beleid.

Bestaand beleid wat wij willen voortzetten.

- *Vitale sportverenigingen en Open Clubs.* Er is blijvende ondersteuning voor de vitale sportvereniging. Landelijk lopen de ledenaantallen van sportverenigingen terug. Tot op heden is deze trend nog niet te zien in Harderwijk. Gezien het belang wat wij hechten aan vitale sportverenigingen, vinden wij het belangrijk dat verenigingen nu inspringen op maatschappelijke ontwikkelingen om zo vitaal te kunnen blijven.
De ontwikkeling van sterke sportclusters en in combinatie daarmee de Open Club, staat nog in de kinderschoenen en kan de komende jaren verder ontwikkeld worden. Samenwerking met partners is noodzakelijk voor versterking van de vereniging.
- *Harderwijk Actief.* De samenwerking tussen buurt, onderwijs, cultuur, sport en welzijn is belangrijk en moet voortgezet worden. De combi-coaches spelen daar een belangrijke rol in als uitvoerders van het sportbeleid. De rol van de combi-coaches kan verder versterkt worden door een herkenbare en sterke positionering van Harderwijk Actief. Daarbij moeten de sportaanbieders ook betrokken worden. Dit biedt mogelijkheden voor betere samenwerking en betekent een impuls voor sportstimulering.

- *Gezonde leefstijl.* Sport als onderdeel van de gezonde leefstijl is steeds belangrijker geworden. Met JOGG (Jongeren op gezond gewicht) zetten wij hier voor de jeugd al sterk op in. De komende jaren is er bredere aandacht voor de gezonde leefstijl. Daarbij vraagt de toenemende vergrijzing meer aandacht voor een actieve en gezonde leefstijl voor senioren.

Bestaand beleid dat wij verder willen ontwikkelen.

- *Sport in Sociaal Domein.* De afgelopen jaren is sport al regelmatig ingezet als middel om zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare groepen te vergroten. Deze inzet kan verbreed en versterkt worden en biedt mogelijkheden voor participatie van meer en andere kwetsbare doelgroepen.
- *Duurzaamheid.* Duurzaamheid is gemeentelijk een belangrijk thema en wordt ook toegepast op de sportaccommodaties. Bij bestaande gemeentelijke accommodaties worden duurzaamheidsmaatregelen toegepast. De recent gebouwde gymaccommodatie in Drielanden-West is duurzaam uitgevoerd. Sportverenigingen die accommodaties in eigen beheer hebben, kunnen hierin ook meer en beter ondersteund worden.

Landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen waarvoor extra inzet nodig is

- De trend van *individualisering* vraagt om een ander gebruik van de openbare ruimte. Er is een vraag naar meer flexibiliteit en een andere manier van sporten en bewegen. Om hieraan tegemoet te komen willen we inzetten op routestructuren voor bijvoorbeeld skeeleren, hardlopen, wandelen of fietsen, indien mogelijk in de buurt.

- *Innovaties* in de sport kunnen leiden tot andere manieren van sportbeoefening. De opkomst van nieuwe en andere sportvormen en gebruik van sociale media vragen om een flexibele benadering om hier tijdig op in te springen. Door het gebruik van social media kunnen mensen steeds makkelijker afspraken maken om te sporten en prestaties vergelijken met elkaar.
- *Recreatie* en sport gaan steeds meer door elkaar heen lopen. Mogelijkheden voor ATB routes, routes om te wandelen, fietsen en paardrijden en bijvoorbeeld klompenpaden kunnen deze sportieve vrijetijdsactiviteiten bevorderen. Dit is zowel voor de inwoners van de gemeente Harderwijk als voor toeristen van belang.
- *Vrijwilligers* leveren een belangrijke bijdrage in de samenleving. Voor sportverenigingen zijn vrijwilligers onmisbaar. De trend is wel dat minder mensen bereid zijn veel tijd te stoppen in de sportvereniging. De verwachting is dat vrijwilligerswerk een andere, meer incidentele, vorm zal krijgen. Een tegenbeweging is dat clubs in toenemende mate sporters of ouders zullen verplichten om ook werk voor de club te doen.

Beleid van rijk en provincie dat wij willen inpassen in ons sportbeleid

- Vanuit het rijk worden de volgende thema's onder de aandacht gebracht:
 - Sporten en bewegen in de buurt (combi-coach regeling)
 - Sport en gezondheid (nationaal preventieprogramma 'Alles is gezondheid')
 - Sporten voor mensen met een beperking (Grenzeloos Actief)
 - Veilig Sportklimaat en plezier in sport (actieplan naar een veiliger sportklimaat)
 - Talentontwikkeling (ism NOC-NSF en de sportbonden)
- De provincie stimuleert de sport met het Gelders Sportakkoord. Harderwijk sluit samen met de regio gemeenten aan bij de ambities:
 - Open Clubs,
 - Aangepast sporten voor mensen met een beperking
 - Talentontwikkeling binnen sportverenigingen.

4. Visie op Sport in Harderwijk

Sporten in Harderwijk is leuk en geeft plezier en energie. Sport is een populaire vorm van vrijetijdsbesteding en draagt bij aan een actieve en gezonde leefstijl. Tegelijk heeft sport een belangrijke rol in onze samenleving. Sport verbindt mensen en zorgt voor grote sociale betrokkenheid en participatie. Sport is daardoor van waarde voor iedere inwoner en de stad als geheel. Daarom vinden wij het belangrijk dat alle inwoners van Harderwijk kunnen sporten en bewegen. Daarvoor hebben wij de volgende visie opgesteld:

“Harderwijk is een sportieve gemeente waarin voor iedereen ruimte is om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen”

Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

- Bewegen kan op elk niveau en is mogelijk voor iedereen, jong en oud.
- Goed bewegingsonderwijs is de basis voor een leven lang sporten.
- Er zijn voldoende (laagdrempelige) mogelijkheden om te sporten en te bewegen.
- Wij werken samen met vitale sportorganisaties.

De rol van de gemeente is integraal, interactief en flexibel. Dit betekent dat de gemeente partijen verbindt, stimuleert en inspringt op de (maatschappelijke) ontwikkelingen.

11

Wij werken deze visie uit aan de hand van drie overkoepelende ambities:

- Stimuleren van sporten en bewegen voor een gezonde en actieve leefstijl.
- Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden.
- Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

5. Ambities sportbeleid 2018-2021

5.1 Het stimuleren van sporten en bewegen voor een gezonde en actieve leefstijl

Sporten en bewegen voor iedereen betekent dat er naast de aandacht voor jeugd, ook aandacht voor volwassenen en senioren is. Binnen deze doelgroepen is er regulier aanbod voor iedereen, maar er is ook aandacht voor inwoners in kwetsbare situaties om ze te betrekken in het sportaanbod. Voor de uitvoer van ons sportbeleid maken wij gebruik van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches (combi-coaches), die werken onder de naam Harderwijk Actief. Binnen alle doelgroepen zijn combi-coaches werkzaam.

Harderwijk Actief

Harderwijk maakt sinds 2011 gebruik van de Impulsregeling Brede School, Sport en Cultuur, die later de Brede Impuls Combinatiefuncties geworden is. Hierdoor zijn er in Harderwijk voor 9 fte combi-coaches aan het werk, bij verschillende werkgevers: ZorgDat, Cultuurkust, VCO, Landstede, EduCare en de gemeente Harderwijk (zie bijlage 2). Zij werken samen onder de naam Harderwijk Actief. De combi-coaches voeren voor een groot deel, samen met de sportaanbieders, het sportbeleid uit. De combi-coaches werken in het onderwijs, de buurt, welzijn, cultuur of voor specifieke doelgroepen. Zij werken bijvoorbeeld als vakleerkracht in het (speciaal) onderwijs, zij verzorgen naschools aanbod in de wijk, of verzorgen aanbod voor LVB (licht verstandelijk beperkten) of maatschappelijke zorg. Daarbij werken zij nauw samen met professionals en vrijwilligers van andere organisaties, zoals de verenigingsondersteuner en de sportaanbieders.

Hoewel de combi-coaches al jarenlang actief zijn op diverse gebieden, is de brede samenwerking in Harderwijk Actief nog van recente datum en is er geen centrale vindplaats voor de activiteiten van Harderwijk Actief. De samenwerking tussen de combi-coaches onderling en met anderen kan nog versterkt worden om de effectiviteit van de inzet te vergroten. Hierdoor kunnen er onder meer gezamenlijke activiteiten en een gezamenlijke kalender ontstaan en wordt gelijktijdig de zichtbaarheid voor de inwoners van Harderwijk versterkt.

Maatschappelijk effect: alle inwoners van Harderwijk komen in beweging en doen mee om een gezonde en actieve leefstijl te stimuleren.

Wat doen wij?

- **Samenwerking:** Samen met beleidsadviseurs van de betrokken beleidsterreinen en de werkgevers van de combi-coaches is een visie met bijpassende gezamenlijke doelstellingen voor Harderwijk Actief ontwikkeld. In verschillende bijeenkomsten wordt met de combi-coaches gewerkt aan een organisatiestructuur met o.a. stuurgroep en werkgroepen.
- **Positionering:** Het streven is om, samen met de werkgevers en combi-coaches, Harderwijk Actief de komende jaren te ontwikkelen tot hét platform voor de inwoners van Harderwijk die willen sporten, bewegen en/of willen deelnemen aan culturele activiteiten. Hierdoor kunnen inwoners eenvoudig aanbod vinden en gestimuleerd worden tot een gezonde en actieve leefstijl en sportaanbieders kunnen eenvoudig bij dit platform aanhaken.
- **Profilering:** Door de gezamenlijke combi-coaches is een voorstel gedaan voor de profilering van Harderwijk Actief om zo de vindbaarheid en zichtbaarheid van de groep combi-coaches te vergroten.

Sport en bewegen voor jeugd

De gemeente Harderwijk vindt het belangrijk om actief in te (blijven) zetten op het stimuleren van kinderen om in beweging te komen en/of te blijven. Als jeugd vroegtijdig in aanraking wordt gebracht met sport dan zijn de positieve effecten daarvan in de meeste gevallen ook op latere leeftijd merkbaar. Wij vinden daarom goed bewegingsonderwijs belangrijk. Hoewel bewegingslessen een verantwoordelijkheid zijn van het onderwijs, kan er door meer samenwerking een kwaliteitsimpuls gegeven worden.

Maatschappelijk effect: zoveel mogelijk kinderen en jongeren ontdekken het plezier in sport en bewegen, waardoor een basis wordt gelegd voor een gezonde leefstijl en een leven lang sport en bewegen.

Wat doen wij?

- **Kennismaken met sport:** Wij zetten in op laagdrempelig sportaanbod voor kinderen.
- **Combi-coaches:** Er wordt met Harderwijk Actief ingezet op het bewegingsonderwijs voor basisscholen, naschools aanbod in de wijk, brede scholen en gezonde leefstijl (JOGG). De combi-coaches worden ondersteund door beweegteams vanuit de MBO opleiding Sport en Bewegen van Landstede.
- **Jeugdsportfonds:** Alle kinderen moeten kunnen sporten en daarom is de gemeente Harderwijk sinds 2014 aangesloten bij het Jeugdsportfonds. Vanaf 2017 is het Zwemfonds toegevoegd. Wij vinden het belangrijk dat in een waterrijke omgeving als Harderwijk alle kinderen kunnen leren zwemmen en het zwemdiploma A kunnen behalen.
- **Bewegingsonderwijs:** Door combi-coaches in te zetten als vakleerkracht in combinatie met naschools aanbod, vormen zij een belangrijke schakel tussen het onderwijs, de wijk en de sportaanbieders. Dit wordt nu in een aantal wijken al vormgegeven (Drielanden, Stadsdennen, Stadsweiden en Wittenhagen). Het streven is om de beschikbare combi-coaches in meer wijken in Harderwijk in te zetten.
- **Zwemonderwijs:** Alle basisscholen in de gemeente Harderwijk hebben de gelegenheid twee jaar lang zwemonderwijs te volgen als onderdeel van het bewegingsonderwijs. Hierdoor is er de mogelijkheid voor een verdieping voor kinderen die hun zwemdiploma al hebben en wordt er een vangnet gecreëerd voor kinderen die nog geen zwemdiploma hebben.
- **Samenwerking:** De samenwerking tussen sportaanbieders en het basis- en voortgezet onderwijs is de afgelopen jaren ontwikkeld en kan nog versterkt worden. Via het onderwijs komen alle kinderen in aanraking met sport. Extra aandacht wordt hierbij gevraagd voor de doelgroep 13-18 jaar. Jongeren op deze leeftijd haken vaak af bij hun sport. Het bewegingsonderwijs kan bijdragen aan een doorstroom naar sportaanbod bij een sportaanbieder.

Sport en bewegen voor volwassenen

Ouders zijn een belangrijk rolmodel voor de jeugd. Ouders en volwassenen mogen daarom niet vergeten worden in het sportbeleid.

Maatschappelijk effect: zoveel mogelijk volwassenen hebben mogelijkheden om te sporten en te bewegen, zodat zij actief en gezond blijven.

Wat doen wij?

- **Kennismaken met sporten:** Het aanbod in de Sportwijzer, dat aanvankelijk alleen voor de jeugd bedoeld was, is uitgebreid met aanbod voor volwassenen en senioren.
- **Sport op de werkvloer:** De werkvloer is een plek waar volwassenen bereikt kunnen worden. Aandacht voor een gezonde werkvloer en vitale werknemers verdient meer aandacht de komende jaren. De gemeente kan hierin een stimulerende rol hebben. Vanuit de samenwerking met JOGG worden werkgevers gestimuleerd met dit thema aan de slag te gaan. De mogelijkheden zijn afhankelijk van de partners (o.a. bedrijfsleven). Om deze verbinding te leggen is ook voor een aantal uren binnen Harderwijk Actief een combi-coach werkzaam.
- **Maatschappelijke bijdrage:** Iedereen moet kunnen meedoen en kunnen sporten. Vanuit het minimeleid is er de mogelijkheid voor een maatschappelijke bijdrage om te kunnen sporten.
- **Sportvoorzieningen:** Volwassenen sporten veel in ongeorganiseerd verband. Er moeten voldoende mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld te hardlopen, fietsen of fitnessen. Dit is belangrijk om deze groep aan het sporten te houden. Dit komt terug in paragraaf 5.3.

Sport en bewegen voor senioren

De komende jaren vraagt de groeiende groep senioren meer aandacht. De gemeente wil dat zoveel mogelijk senioren actief worden en blijven. Een actieve leefstijl is belangrijk voor behoud van gezondheid en zelfredzaamheid en het uitvoeren van dagelijkse werkzaamheden. Daarnaast is het sociale aspect van samen sporten van groot belang.

Maatschappelijk effect: zoveel mogelijk ouderen blijven in beweging, zodat zij zo lang mogelijk actief kunnen participeren in de samenleving.

Wat doen wij?

- **Kennismaken met sport:** De Sportwijzer voor jeugd is uitgebreid voor volwassenen en senioren. Binnen het project Actieve en Gezonde Leefstijl voor senioren willen we het sportaanbod verbreden en beter inzichtelijk maken voor de doelgroep. Dit bevordert tevens het multifunctioneel gebruik van de accommodaties.
- **Combi-coaches:** Er is binnen Harderwijk Actief een combi-coach senioren werkzaam, die de verschillende partijen verbindt.
- **Leefstijlinterventies:** In combinatie met het beleidsterrein gezondheid wordt er gewerkt met leefstijlinterventies zoals ProMuscle en Eet- en Beweegmonitor.

Sport en bewegen voor inwoners in kwetsbare situaties

Sporten en bewegen is niet voor alle inwoners van de gemeente Harderwijk vanzelfsprekend. De gemeente wil dat ook kwetsbare inwoners, zoals bijvoorbeeld kwetsbare ouderen, statushouders, mensen in de maatschappelijke zorg en mensen met een beperking en/of een chronische aandoening zoveel mogelijk actief worden. Sporten en bewegen voor deze doelgroep levert ook een bijdrage aan gezondheid, participatie, zelfredzaamheid en kwaliteit van leven. Wij vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen.

16 **Maatschappelijk effect:** zoveel mogelijk kwetsbare inwoners gaan sporten en bewegen, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de gezondheid en zelfredzaamheid.

Wat doen wij?

- **Impuls aangepast sporten:** Wij willen graag het aangepast sporten voor mensen met een beperking bevorderen. Omdat aangepast sporten zich vaak over gemeentegrenzen begeeft is het wenselijk hierin regionaal op te trekken. Regionaal wordt er een coördinator aangetrokken die een actieplan voor de komende jaren opstelt, daarnaast sluiten wij aan bij het landelijk loket Uniek Sporten. Dit bevordert de vindbaarheid van het sportaanbod.
- **Combi-coaches:** Er wordt met Harderwijk Actief ingezet op combi-coaches binnen het speciaal onderwijs, de Maatschappelijke Zorg en LVB (licht verstandelijk beperkten). Zij bevorderen de sportactiviteiten en leggen verbindingen met sportaanbieders. Het totaal aantal uren hiervoor is beperkt. Onderzocht moet worden of er mogelijkheden zijn voor uitbreiding van uren om aandacht te geven aan inwoners in kwetsbare situaties.
- **Kennismaken met sporten:** Het doel is mensen mee laten doen met sport- en beweegmogelijkheden om ze zo weer mee te laten doen in de samenleving. Een voorbeeld hiervan is de Veluwe Games. Samen met sportaanbieders, de gemeente en organisaties willen wij gezamenlijk beweegmogelijkheden voor kwetsbare inwoners vergroten.

5.2 Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden

De sportverenigingen in Harderwijk hebben een belangrijke rol in het sportaanbod. In 2016 waren er ongeveer 12.000 sportende leden bij sportverenigingen in Harderwijk (zie bijlage 3).

Om toekomstige demografische en maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd te bieden en toekomstgericht te werken, is het belangrijk dat sportverenigingen vitaal zijn.

De vitale sportvereniging is een vereniging met een krachtig bestuur die vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, realistisch en toekomstgericht activiteiten ontplooit voor zowel haar leden als haar omgeving en daarmee in staat is haar sportieve en maatschappelijke rol te vervullen.

De sportvereniging heeft niet alleen voor het aanbieden van hun sport een belangrijke functie, maar een sportvereniging heeft ook een bijzondere maatschappelijke functie. Sporten verbindt mensen en bevordert een gezonde leefstijl. Vitale sportverenigingen zijn hiervoor van belang.

Verenigingsondersteuning

De sportverenigingen en in bredere zin de sportaanbieders in de gemeente Harderwijk, worden gezien als essentiële partners in de uitvoering van het sportbeleid. Wij hechten daarom belang aan de continuïteit en het voortbestaan van de sportverenigingen. Hoewel de eerste inzet op de sportverenigingen is, leveren ook commerciële sportaanbieders een belangrijke bijdrage aan sportend Harderwijk. Ook zij worden daarbij ondersteund door de gemeente. De focus van ons beleid blijft echter wel op de sportvereniging.

17

Maatschappelijk effect: in de gemeente Harderwijk zijn vitale sportverenigingen die maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd kunnen bieden. Zij werken onderling en met andere partijen samen.

Wat doen wij?

- **Verenigingsondersteuning:** Er wordt vraaggericht hulp geboden bij beleidsmatige vragen, vragen over subsidiemogelijkheden, vrijwilligersbeleid, open club trajecten, duurzaamheid, samenwerkingsmogelijkheden enzovoort.
- **Thema-avonden:** Naar aanleiding van de sportaanbieders monitor en actuele ontwikkelingen worden er thema-avonden georganiseerd.
- **Deskundigheidsbevordering:** Wij bieden trainingen aan en subsidiëren deskundigheidsbevordering.
- **Communicatie, samenwerking en verbinding:** Wij hebben een verbindende rol tussen onderwijs, sportaanbieders en andere organisaties. Wij zetten communicatie in om onderwijs, sportaanbieders en anderen te informeren en te enthousiasmeren over lokale ontwikkelingen en activiteiten op sportgebied.

Open club

Een aantal sportverenigingen heeft de ambitie zich verder te ontwikkelen tot een open club (zie cursief pagina 18). De gemeente Harderwijk ondersteunt sportverenigingen om zich te ontwikkelen naar een open club. Daarvoor is ambitie en inzet van de vereniging zelf essentieel. De eerste inzet is gericht op de sportclusters, waarbij zoveel mogelijk de binnensportverenigingen ook betrokken worden.

Maatschappelijk effect: In de gemeente Harderwijk zijn sterke sportclusters met sportverenigingen die de ontwikkeling maken naar een open club en open sportpark. Deze open sportparken kunnen een bredere maatschappelijke functie vervullen.

Een open club is meer dan alleen een vitale sportvereniging. Het kan een ontmoetingsplek zijn, niet alleen voor leden, maar ook voor andere bezoekers of buurtbewoners. Een open club werkt samen met andere sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. Zij biedt activiteiten die bijdragen aan het welzijn, de gezondheid en de participatie van burgers in haar directe omgeving. Dit alles leidt tot ledenbinding, meer 'reuring' op de club en continuïteit van het bestaansrecht.

Wat doen wij?

- **Verenigingstrajecten:** Voor de betreffende sportverenigingen en sportclusters zijn er verenigings-trajecten uitgevoerd, waarbij per sportcluster een plan van aanpak is gemaakt.
- **Inzetten sport in Sociaal Domein:** Wij willen samen met de sportverenigingen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om sport in te zetten in het Sociaal Domein. Een voorbeeld daarvan is de participatiewet. Vanuit de participatiewet worden mensen met of zonder arbeidsbeperking ondersteund bij het vinden van werk. Sportverenigingen kunnen daarin bijdragen door mensen werk op en rond de sportvelden te laten doen.
- **Gebruiksmogelijkheden accommodaties:** Om de sportclusters te versterken en de open club gedachte goed uit te werken, gaan wij een visie uitwerken voor de gebruiksmogelijkheden en bestemmingsplannen van de sportaccommodaties. Hierbij moet ook gekeken worden naar het totale aanbod van verhuurbare accommodaties in Harderwijk.
- **Inzet sportparkmanager:** Om de sportclusters te kunnen versterken, de accommodaties overdag beter te kunnen benutten en sport als middel mogelijk te maken, zetten wij in op betaalde sportparkmanagers. Deze sportparkmanager ontplooit en initieert activiteiten op het sportpark, samen met de verenigingen en maatschappelijke partners.
De sportparkmanager is onderdeel van de vereniging én onderdeel van Harderwijk Actief. Gezien de beperkte (financiële) mogelijkheden van de sportverenigingen moet er vanuit de overheid een financiële impuls gegeven worden. Deze financiële impuls wordt gedurende drie jaar gegeven, in het derde jaar wordt de bijdrage vanuit de gemeente afgebouwd. De inzet is eerst (indien mogelijk met provinciale subsidie in 2018 en 2019) op sportpark Parkweg. Ook sportpark Hierden is kansrijk om in 2019 te kunnen starten met een sportparkmanager. De andere sportclusters Slingerbos en Strokel kunnen later aanhaken. Met de inzet van de impulsregeling combinatiefuncties, kunnen wij gedurende drie jaar tijd een sportcluster op weg helpen met een sportparkmanager.

Talentontwikkeling

Breedtesport is de basis van ons sportbeleid. Dit neemt niet weg dat wij het belangrijk vinden dat talenten (h)erkend worden en mogelijkheden krijgen zich te ontwikkelen. Vanuit Topsport Gelderland worden individuele sporters met een talent- of topsport status begeleid. Topsport Gelderland begeleidt, biedt een platform en creëert faciliteiten voor talenten op het gebied van hun sport én maatschappelijke carrière. Vanwege de belangrijke rol die trainers/coaches hebben, willen wij deze inzet verbreden naar de sportaanbieders. Sportaanbieders spelen een belangrijke rol om talenten vroegtijdig te herkennen en te helpen ontwikkelen.

Maatschappelijk effect: talenten hebben de mogelijkheden om zich te ontwikkelen binnen de sportorganisaties in Harderwijk.

Wat doen wij?

- **Huldigingen sporters en talenten:** Met de jaarlijkse sporthuldigingen geven wij aandacht aan bijzondere sportprestaties en talentvolle jeugd.
- **Deskundigheidsbevordering:** Met Topsport Gelderland en sportaanbieders willen wij onderzoeken welke ondersteuning de gemeente kan bieden op het gebied van talentontwikkeling. De gemeente kan hierin een faciliterende en verbindende rol hebben. Daarin trekken we zoveel als mogelijk regionaal op.
- **Topsportevenement:** Er wordt gestreefd naar het organiseren van (top)sportevenementen.

5.3 Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Door de toenemende populariteit van sportieve recreatie is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. Wij vinden het belangrijk dat zowel georganiseerd als ongeorganiseerd de omgeving mensen uitnodigt om te bewegen en te sporten.

Sportaccommodaties

De gemeente Harderwijk heeft de beschikking over een aantal binnen- en buitensportaccommodaties (zie bijlage 4). Daarnaast is er een groot aantal sportaccommodaties die in eigendom en beheer zijn

van sportverenigingen of stichtingen. Dan kunnen we denken aan bijvoorbeeld de tennisparken, de Stichting De Rumels of de sportscholen. Ook zijn er diverse andere gebouwen in de stad waar sportaanbieders hun sport aanbieden, zoals in wijk- of buurtcentra.

Maatschappelijk effect: het sporten en bewegen voor de inwoners van de gemeente Harderwijk zo goed mogelijk te faciliteren.

Wat doen wij?

- **Bewegingsonderwijs:** Wij hebben de verplichting voldoende capaciteit te bieden voor het primair bewegingsonderwijs. Het voortgezet onderwijs maakt gebruik van haar eigen sportaccommodaties. De MBO Landstede opleiding Sport en Bewegen maakt gebruik van de binnensportaccommodaties, met name de Sytel. Voor het bewegingsonderwijs is er momenteel voldoende capaciteit in de bestaande accommodaties.
- **Bezetting binnensportaccommodaties:** Voor de verenigingen speelt op het moment wel een capaciteitsprobleem. De ledenaantallen van de verenigingen blijven constant. Door de opkomst van een aantal nieuwe verenigingen en het niveau waarop een aantal verenigingen speelt, neemt de vraag naar binnensport ruimte toe. Er moet gewerkt worden aan een efficiëntere bezetting van alle sportaccommodaties, inclusief niet gemeentelijke accommodaties zoals de Rumels en de sportaccommodaties bij het voortgezet onderwijs. Door alle beschikbare ruimte te benutten kan er aan de vraag voldaan worden. Daarbij moeten we ons realiseren dat we niet aan alle wensen kunnen voldoen. Voor een redelijke exploitatie zullen ook de minder gewenste uren/accommodaties gevuld moeten worden.
- **Sportclusters / multifunctioneel gebruik buitensportaccommodaties:** In 2016 zijn er nieuwe huurovereenkomsten getekend met de buitensportverenigingen op de gemeentelijke sportparken. Daarbij zijn de tarieven herijkt en hebben de hoofdgebruikers zelf de mogelijkheid gekregen de accommodatie te verhuren. In 2018 worden deze nieuwe afspraken geëvalueerd. Het streven is de vier sportclusters Parkweg, Strokel, Slingerbos en Hierden te versterken. Dit kan door betere samenwerking tussen de sportverenigingen onderling en mogelijke samenwerking met andere organisaties, onderwijs en bedrijfsleven te bevorderen. Door de kracht van elk cluster te benutten, kunnen de accommodaties multifunctioneler gebruikt worden gedurende de dag.
- **Subsidieregelingen:** De subsidieregeling “eenmalige investeringen in sportaccommodaties” wordt de laatste jaren goed en veel gebruikt. Voor sportverenigingen is dit vaak de enige mogelijkheid om uitbreiding in hun accommodatie mogelijk te maken. Het is wel wenselijk de subsidieregels te evalueren en indien nodig te actualiseren.

Sport in de openbare ruimte

Goede sport- en speelvoorzieningen in de wijk nodigen uit om te bewegen en vergroten de aantrekkelijkheid van de leefomgeving. Voldoende uitdagende speeltuinen en kunstgrasveldjes zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de jeugd.

Maatschappelijk effect: inwoners van de gemeente Harderwijk worden gestimuleerd om te bewegen door een uitdagende, toegankelijke structuur van sportmogelijkheden in de openbare ruimte.

Wat doen wij?

- **Speelvoorzieningen:** Door gebruik te maken van nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals bij de interactieve toestellen in Stadsweiden en Drielanden, worden deze speelplekken aantrekkelijker gemaakt. Van deze veldjes wordt ook door combi-coaches gebruik gemaakt door het aanbieden van naschools aanbod.
- **Watersport:** De watersport neemt een belangrijke plaats in voor Harderwijk als recreatiestad. Voor varen, zeilen en surfen zijn hier volop mogelijkheden. Met het strandeiland en het buitenzwembad de Sytel zijn in Harderwijk ook voldoende mogelijkheden voor buiten zwemgelegenheden. Gezien het belang van de watersport voor Harderwijk, ondersteunen wij initiatieven die de watersport versterken.
- **Openbare ruimte:** In toenemende mate wordt er gebruik gemaakt van de openbare ruimte voor individuele sportbeoefening, zoals bijvoorbeeld hardlopen, mountainbiken, wandelen of fietsen. De openbare ruimte moet zo ingericht worden dat deze uitnodigt tot bewegen. Gebruikers moeten daarbij betrokken worden om de omgeving efficiënt te kunnen inrichten. Het streven is de komende jaren de omgeving verder sport- en beweegvriendelijk in te richten.

Duurzaamheid

De gemeente Harderwijk vindt duurzaamheid een belangrijk thema en geeft sinds 2010 structureel vorm aan haar klimaatbeleid. Samen met partners heeft zij 'de routekaart naar klimaatneutraal Harderwijk' ontwikkeld.

21

Maatschappelijk effect: een duurzame stad door een toenemend gebruik van energiebesparende maatregelen bij sport- en beweegaanbieders en sportvoorzieningen

Wat doen wij?

- **Sportaccommodaties:** Voor de sportaccommodaties die in eigen beheer zijn, wordt gewerkt aan het verduurzamen van de gebouwen en de sportterreinen. Dit gebeurt op natuurlijke vervangingsmomenten en wanneer energiebesparende maatregelen zich binnen de levensduur weer terugverdienen. Concrete voorbeelden zijn; vervanging verlichting door LED, duurzaamheidsmaatregelen voor onderwijs- en gymgebouwen, isolerende maatregelen en zonnepanelen. Daar waar deze kansen zich voordoen willen we die pro-actief oppakken.
- **Subsidieregelingen:** De sportverenigingen kunnen gebruik maken van de landelijke subsidieregeling "Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties". Tot en met 2020 is er via deze regeling jaarlijks 6 miljoen euro beschikbaar voor verenigingen die duurzame aanpassingen doen in hun accommodatie.
Op het ogenblik werkt de gemeente Harderwijk aan een revolverend fonds voor duurzaamheidsmaatregelen voor sportverenigingen met een eigen accommodatie.
- **Deskundigheidsbevordering:** Ook voor de panden waar de gemeente zelf geen eigenaar van is, liggen er veel mogelijkheden voor verduurzaming. Het verduurzamen van een sport- of verenigingsgebouw biedt vele kansen, zoals kostenbesparing en onderscheidend vermogen. De gemeente wil uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen voor de sportverenigingen stimuleren.

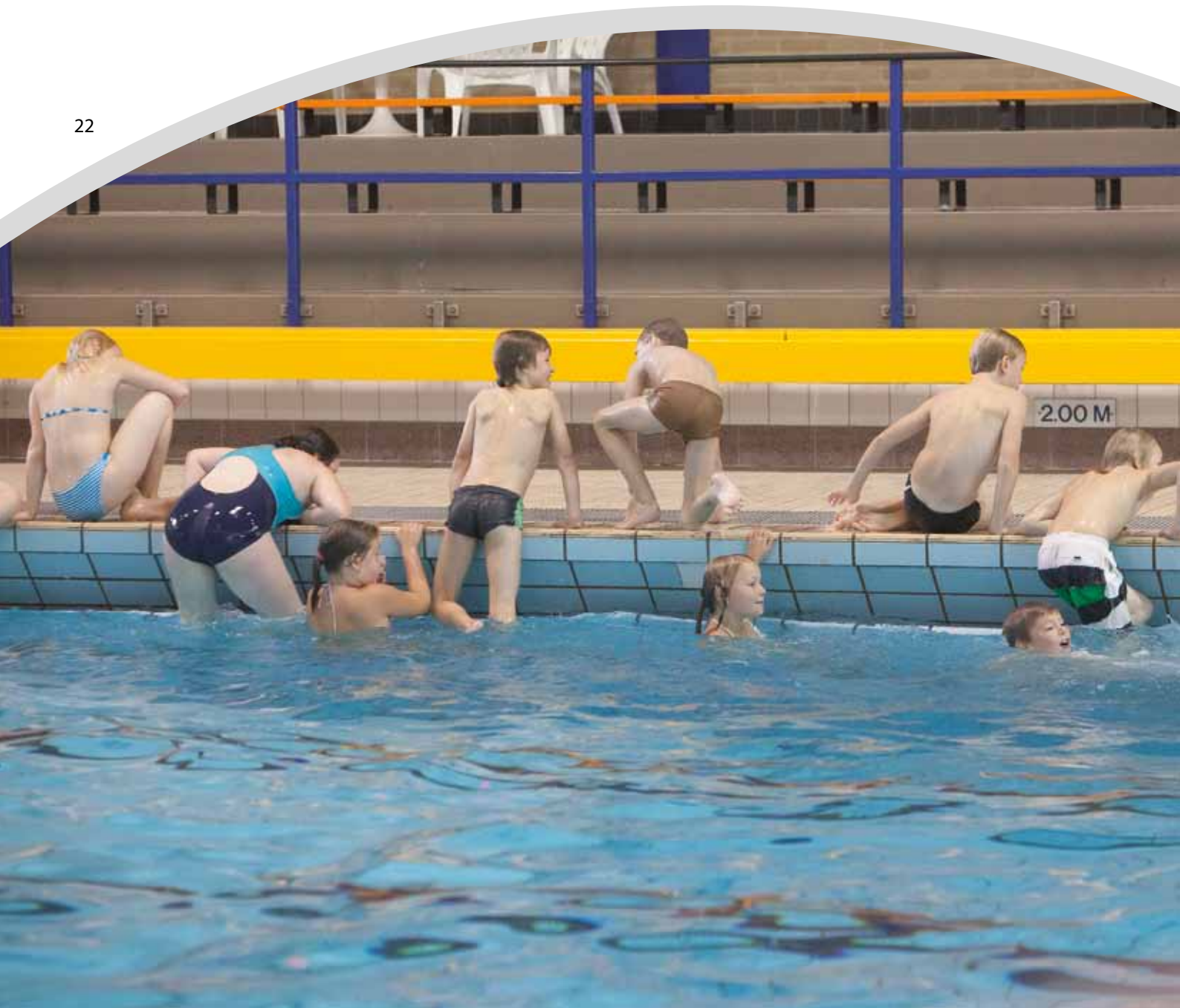
Ontwikkelingen voor de komende jaren

Zwembad de Sypel.

Aangezien het zwembad de Sypel ruim veertig jaar oud is en toe is aan ingrijpend groot onderhoud, wordt er momenteel een onderzoek uitgevoerd naar het toekomstperspectief van het zwembad. Rekening houdend met gemeentelijk beleid, omgeving, trends en ontwikkelingen en behoeftes van gebruikers krijgt de raad eind 2017 vier scenario's voorgelegd waaruit een keuze gemaakt kan worden. Dit gekozen scenario van instandhouding, renovatie of nieuwbouw wordt verder uitgewerkt.

Initiatief sportverenigingen voor bouw sporthal

Op sportcluster Slingerbos wordt door een aantal sportverenigingen gewerkt aan de ontwikkeling van een plan voor de bouw van een eigen sporthal. Op het moment worden samen met de gemeente capaciteit en mogelijkheden verkend, om de haalbaarheid van de plannen te toetsen.

6. Financiën

De uitvoering van deze nota gebeurt zoveel mogelijk binnen bestaande (integrale) financiële middelen. Voor een aantal onderdelen zullen wij extra financiering nodig hebben. Deze aanvragen worden betrokken in de Kadernota 2019-2022.

Harderwijk Actief

De inzet van de combi-coaches voeren wij vanaf 2011 budgetneutraal uit. Met de inzet van 9 fte en de diversiteit aan werkgevers is de functie van coördinator essentieel. Hiervoor is geen cofinanciering vanuit partners beschikbaar. Dit tekort is tot nu toe gedekt uit de reserves. Deze reserves zijn ontstaan omdat de beschikbare fte's niet altijd meteen ingevuld kunnen worden. Door de noodzaak van cofinanciering en werkgeverschap kost dit vaak tijd.

Vanaf 2018 wordt er geen reserve meer opgebouwd omdat naar verwachting dan alle fte's ingevuld zijn. Rekening houdend met deze reserve is er vanaf 2019 €35.000 nodig om de functie van coördinator en de indexering te kunnen opvangen. De communicatie en positionering van Harderwijk Actief verwachten wij de komende jaren uit het sportbeleidsbudget te kunnen opvangen.

Inrichting openbare ruimte

In de nota wordt aandacht besteed aan meer inzet op inrichting van de openbare ruimte en route-structuren. Om dit te kunnen realiseren is daarvoor vanaf 2019-2021 een jaarlijks budget van € 10.000-€ 15.000 benodigd.

Sportparkmanager

Het streven is om op alle vier de sportclusters gedurende drie jaar vanuit de overheid een sportparkmanager financieel mogelijk te maken. Op deze manier wordt een impuls gegeven, van waaruit de sportvereniging zelf haar rol heeft deze voort te zetten.

Deze inzet zal gefaseerd plaatsvinden, te starten met sportpark Parkweg. Voor 2018 en 2019 is hiervoor een aanvraag gedaan voor een provinciale subsidie. Op het moment weten we nog niet of deze toegekend wordt. Vanuit de impulsregeling combinatiefuncties wordt er ook bijgedragen, de sportparkmanager is dan ook onderdeel van Harderwijk Actief.

Om gedurende de komende jaren gefaseerd een aantal sportparkmanagers te kunnen aanstellen is jaarlijks aanvullend € 70.000 benodigd.

Integratie sport in sociaal domein

Meer aandacht zal er de komende periode gegeven worden aan inwoners in kwetsbare situaties. Sport als middel zal gefinancierd moeten worden vanuit integrale budgetten.

7. Bijlagen

Bijlage 1 – Uitwerking evaluatie sportbeleidsnota 2011-2018

Speerpunt 1:

samenwerking buurt, onderwijs, sport en welzijn

- a. op basis van gemeentelijke coördinatie en regie en in samenwerking met buurtorganisaties, scholen, Landstede en sportaanbieders worden afspraken gemaakt over het in beweging brengen en houden van kwetsbare (lees: minder actieve) Harderwijkse inwoners;
- b. onderzoek wordt verricht naar de mogelijke introductie van buurtsportverenigingen, die naar de wijk komen om leerlingen direct na schooltijd en in de nabijheid van school sportles te geven met behulp van combinatiefunctionarissen en clubtrainers (met als uiteindelijk doel volwaardig lidmaatschap van de vereniging);
- c. in het kader van de brede schoolontwikkeling worden met scholen en andere partners specifieke afspraken gemaakt over een samenhangend aanbod van naschoolse (sport-)activiteiten en het meten en beoordelen van (de relaties tussen) sport-, beweeg- en eetgedrag;
- d. inventarisatie van nut en noodzaak om bij verenigingen aanvullende voorzieningen te treffen voor mensen met een beperking. De gemeente Harderwijk is in beginsel bereid een bijdrage te leveren aan uitbreiding van sportmogelijkheden voor mensen met een beperking.

Samenvatting: De samenwerking tussen buurt, onderwijs, sport en welzijn is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Vanaf 2011 hebben combi-coaches deze samenwerking tot stand gebracht en bevorderd. De regeling was eerst gericht op de jeugd en specifiek op onderwijs, cultuur en sport. Later is deze regeling verbreed naar andere leeftijdsgroepen en welzijn. Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met sportaanbieders. De inzet van combi-coaches en de samenwerking met diverse organisaties geeft goede resultaten doordat meer mensen betrokken worden bij sportactiviteiten.

Vanaf 2011 hebben wij gebruik gemaakt van de regeling combinatiefuncties. Dit zijn functies waarbij een werknemer, in dienst bij één werkgever, werkzaam is voor twee of meer sectoren, in dit geval onderwijs, sport en/of cultuur. Met deze functies wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt en kan het binnen- en buitenschoolse sport- en cultuuraanbod worden versterkt en beter op elkaar afgestemd. Later is deze regeling uitgebreid naar alle leeftijden, verschillende doelgroepen en welzijn. In 2011 zijn wij gestart met de mogelijkheid voor 6,6 fte. Met de uitbreiding van de regeling met buurtsportcoaches kunnen wij nu 9 fte inzetten. Hierbij zijn wij afhankelijk van co-financiering en werkgeverschap. ZorgDat, Cultuurkust, Landstede, EduCare en VCO zijn betrokken als werkgevers bij deze regeling.

De combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches (combi-coaches) zijn werkzaam bij verschillende werkgevers. Vanuit het rijk (de regeling) wordt 40% gefinancierd, de andere 60% komt vanuit derden of bestaande subsidiegelden. Voor het overzicht van de combi-coaches, zie pagina 39.

Zowel in 2013 als 2014 is binnen de gemeente een Combi-monitor uitgezet. In de Combi-monitor is de rol en het functioneren van de diverse combi-coaches geanalyseerd. Daarin wordt de combi-coach goed gewaardeerd. In de evaluaties zijn diverse speerpunten benoemd waaraan gewerkt is.

Binnen het uitgebreide netwerk van combi-coaches is communicatie essentieel. Duidelijke commu-

nicatie intern maar ook de “gezamenlijke uitstraling” naar buiten, naar de inwoners van de gemeente Harderwijk, is hierin van belang. Sinds 2015 is er een uniforme uitstraling in de vorm van naam en kleding onder het centrale logo/beeld van Harderwijk Actief.

Om deze samenwerking te versterken wordt er gewerkt aan een sterkere positionering, samen met werkgevers en combi-coaches. Gestreefd wordt naar een lancering van de nieuwe organisatiestructuur inclusief huisstijl en communicatie op 1 januari 2018.

Vanuit Harderwijk Actief wordt er nauw samengewerkt met onderwijs, welzijn, de JOGG regisseur, de verenigingsondersteuner, de gemeente en de sportaanbieders.

Er zijn de afgelopen jaren veel verschillende sportaanbieders betrokken bij o.a. brede school aanbod, naschools aanbod en sportactiviteiten. Jaarlijks zijn er ongeveer 15 sportaanbieders die hun medewerking verlenen aan de diverse activiteiten.

Aan de buurtsportverenigingen zoals benoemd in het actiepunt 1b, is in Harderwijk vormgegeven door middel van de inzet van combi-coaches en het brede school concept.

Jaarlijks worden de deelnemersaantallen van de Brede Scholen gemonitord en geanalyseerd. Zo wordt het aanbod aangepast aan de wensen en behoeften van de kinderen in de desbetreffende wijken. Dat hier veel gebruik wordt gemaakt, blijkt uit het wekelijkse aantal deelnemers welke schematisch zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

	Stadsdennen (deelnemers per week):	Drielanden (deelnemers per week):
2012	126	164
2013	143	186
2014	121	141
2015	114	156
2016	157	143

25

Inmiddels wordt er ook in de wijken Stadsweiden en Wittenhagen door combi-coaches naschools aanbod aangeboden in combinatie met bewegingsonderwijs.

Naast het “vaste” aanbod van activiteiten tijdens de blokken van de Brede School zijn de combi-coaches ook de “spin in het web” geweest tijdens andere wijkactiviteiten welke in samenwerking met andere partners uit de wijk zijn georganiseerd. Dit zijn o.a. buitenspeeldagen en sporttoernooien.

Door middel van de combi-coaches LVB, speciaal onderwijs en Maatschappelijke Zorg zijn er verbandingen gelegd tussen de doelgroep kwetsbare inwoners en sportaanbieders. Om verenigingen te ondersteunen om sportaanbod te ontwikkelen, zijn er mogelijkheden voor bijdragen vanuit de gemeente. Naast subsidiëring voor deskundigheidsbevordering, is er ook een bijdrage vanuit sport mogelijk. Voor activiteiten die plaats hebben gevonden voor deze kwetsbare groepen, verwijzen wij naar speerpunt 3.

Speerpunt 2:

laagdrempelige sportmogelijkheden dichtbij huis

- inventarisatie van en overleg met commerciële sportaanbieders in wijken, zodat zij betrokken kunnen worden bij sportstimulering van doelgroepen als inactieve jeugd en senioren;
- verhogen aantrekkelijkheid van veel schoolpleinen door deze beter toe te rusten voor sport en spel;

- c. een evaluatie van het gebruik en de effecten van trapveldjes als basis voor het verhogen van het gebruiksrendement (voorwaarden: financiële dekking voor beheer, onderhoud, toezicht en programmering, commitment van scholen en verenigingen en een gestructureerd volgsysteem);
- d. onderzoek naar de vraag in hoeverre routestructuren in en tussen wijken zich lenen voor en uitnodigen tot sportieve activiteiten als fietsen, wandelen, skeeleren en varen;
- e. vergroten van de sportmogelijkheden in de wijk door recreatief medegebruik van gym- en speelzalen en (kunstgras) sportvelden.

Samenvatting: We hebben ingezet op het multifunctioneel gebruik van de speelveldjes. In een aantal wijken waar combi-coaches naschools aanbod voor de buurt verzorgen, is dat goed gelukt. Bredere inzet, ook in andere wijken, zou voor de toekomst gewenst zijn. Ook stimuleren wij het gebruik van de kunstgrasveldjes door inzet van bijvoorbeeld de sportkaravaan of BOS-box. Er is de afgelopen jaren niet specifiek ingezet op routestructuren voor sportieve activiteiten. Gezien de trend van individualisering zou dat voor de komende jaren meer inzet vragen.

De combi-coaches spelen een belangrijke rol in het aanbieden van sportmogelijkheden in de buurt. Op diverse speelveldjes in Harderwijk is Harderwijk Actief aanwezig. Met de zogeheten BOS-box worden kinderen gestimuleerd om aan sport –en beweegactiviteiten deel te nemen. In diverse wijken wordt op sportvelden wekelijks een naschools sport –en beweegaanbod aangeboden door combi-coaches. Doordat JOGG aansluit bij het aanbod wordt ook een gezonde leefstijl gestimuleerd en wordt er aandacht besteed aan water drinken en gezond eten. De combi-coaches monitoren wekelijks het aantal kinderen met sportaanbod.

Voor bewoners van Harderwijk is een overzicht gemaakt waar op wordt aangegeven waar de speel – en trapveldjes zich bevinden binnen de gemeente.

Om kinderen te stimuleren buiten te spelen en om ze kennis te laten maken met de kunstgrasveldjes in de buurt, organiseren wij jaarlijks de sportkaravaan. Deze karavaan komt langs vier verschillende veldjes om sportactiviteiten aan te bieden voor groep 3 en 4.

Onder schooltijd worden groep 3 en 4 van scholen uit de buurt uitgenodigd deel te nemen aan de diverse activiteiten van de sportkaravaan. Na schooltijd zijn de activiteiten beschikbaar voor kinderen in de wijk.

	Deelnemers basisscholen:	Deelnemers buurt:
2011	500	215
2012	800	245
2013	805	225
2014	804	115
2015	760	162
2016	552	112

Voor het aanbieden van divers sportaanbod werkt Harderwijk Actief niet alleen samen met sportverenigingen, maar ook met commerciële sportaanbieders. Commerciële sportaanbieders zijn ook betrokken bij de organisatie van diverse sportevenementen in Harderwijk. Dit zijn o.a. de Kick-off van de sportwijzer en bij de jaarlijkse Koningsspelen. Ook in diverse wijken wordt er samengewerkt met commerciële sportaanbieders in de vorm van het aanbieden van na-schoolse sportactiviteiten. Zoals bijvoorbeeld met sportcentrum Iedema, Nakama Gym, Top Judo Harderwijk, UDX en ADE.

De afgelopen jaren is ook ingezet op het aantrekkelijk maken van de speelvelden. Vanuit wijkinitiatieven zijn verschillende speelveldjes opgeknapt. Bewoners en gemeente trekken hierin samen op.

In de wijk Stadsweiden zijn interactieve speeltoestellen geplaatst, zoals de memo. In de wijk Drielanden is een Sutu Wall beschikbaar. Voor wijkbeheerders is het mogelijk om gebruikersaantallen uit de speeltoestellen te lezen. Zo is de Sutu Wall sinds augustus 2016 437 uur gebruikt (20 juni 2017), en de memo 65 uur. Hoewel de meeste schoolpleinen inmiddels afgesloten zijn na schooltijd, zijn er een aantal die beschikbaar zijn gebleven voor de buurt, o.a. bij het Baken en de Wegwijzer.

Om de inwoners van Harderwijk te stimuleren in het fietsgebruik heeft de gemeente Harderwijk een zeer aantrekkelijk en compleet fietsnetwerk gerealiseerd. Daarnaast zijn er aantrekkelijke stallingsmogelijkheden, worden schoolroutes en –omgevingen verkeersveilig gemaakt en wordt nu volop ingestoken op het obstakelvrij fietsen in Harderwijk. Zo worden fietspaden verbreed, overbodige fietspaaltjes verwijderd, speciale ribbelmarkering aangebracht en zijn er e-bike dagen voor ouderen. De aanbevelingen uit het rapport (Het onderzoeksrapport van de Fietzersbond “Harderwijk op de route naar Fietsstad”) zijn hiervoor overgenomen.

De vernieuwing van de trimbaan is in overleg met gebruikers en inwoners van Harderwijk ingezet. Gezamenlijk is gekeken waar behoefte aan is, zodat de trimbaan optimaal gebruikt kan worden. In de wijken Drielanden, Frankrijk en Stadsdennen zijn laagdrempelige beweegtoestellen in een beweegvriendelijke omgeving gerealiseerd. Het doel is om omwonenden en passanten in de buitenlucht meer in beweging te krijgen.

Speerpunt 3:

27

aandacht voor kwetsbare groepen

- a. Inventariseren aard en omvang kwetsbare groepen en analyseren van hun specifieke sportbehoefte;
- b. In samenwerking met partners ontwikkelen van innovatief aanbod voor kwetsbare groepen.
- c. Opzetten van een monitoringsysteem om de (sport-)participatie van deze groepen te kunnen volgen.

Samenvatting: De afgelopen jaren is er specifiek aandacht besteed aan een aantal doelgroepen: jongeren met overgewicht, senioren, aangepast sporten, 13-18 jarigen en overige kwetsbare groepen. Er zijn combi-coaches actief op het gebied van maatschappelijke zorg, licht verstandelijk beperkten, speciaal onderwijs en senioren. Deze combi-coaches hebben voor een sterke verbetering van sportmogelijkheden voor deze doelgroepen gezorgd. Ook JOGG heeft veel bereikt voor de doelgroep jongeren met overgewicht. Deze inzet moet voor de komende jaren voortgezet worden. Wij constateren dat 13-18 jarigen de afgelopen jaren onvoldoende bereikt zijn. Daarnaast is de doelgroep mensen met een beperking zo breed, dat daar ook voor de komende jaren meer en/of andere inzet gewenst is.

1. jongeren met overgewicht, dmv JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)

De gemeente Harderwijk is sinds januari 2014 JOGG-gemeente. Met vijf andere gemeenten in de regio Noord-Veluwe willen wij ons gezamenlijk sterk maken voor een gezonde en actieve leefstijl van jeugd en jongeren met behulp van de JOGG-aanpak. Hiervoor is een JOGG regisseur aangesteld, die partijen met elkaar verbindt om gezamenlijk te werken aan een gezonde leefstijl. Dus meer bewegen in combinatie met gezonde voeding. Er wordt veel gewerkt via de Gezonde School aanpak. Daarnaast is er een programma voor kinderen die overgewicht hebben, Move (F)it.

Sinds 2015 is er de ondersteuning van een buurtsportcoach gezonde leefstijl, die samen met een beweegteam, activiteiten organiseert en de gezonde school ondersteunt. Hoewel gedragsverandering lange termijn vraagt, zijn toch na drie jaar de eerste effecten al zichtbaar; zo zijn er in drie jaar tijd meer kinderen (4 t/m 12 jaar) gaan bewegen en minder zoete drankjes gaan drinken. De resultaten en effecten van JOGG-Harderwijk 2014-2016 zijn verwerkt in de evaluatie 2014-2016. JOGG wordt voortgezet voor de komende drie jaar.

2. senioren, dmv Actieve en Gezonde Leefstijl senioren

Een aantal keren is de Fit en Vitaal beurs georganiseerd. Na een onderzoek i.s.m. met Welzijn op Maat (nu ZorgDat) is besloten deze beurs in 2012 niet voort te zetten. In 2017 organiseert de Buurtsportcoach senioren i.s.m. andere partijen de Langer thuis beurs, hier worden ook fit en vitaal activiteiten in meegenomen.

In 2014 is het project Actieve en Gezonde leefstijl Senioren van start gegaan. Ook dit project wordt regionaal ingezet. De inzet is op het verbreden en inzichtelijk maken van het sportaanbod voor senioren. Onderdelen van het project zijn: Bewegen op Recept, realisatie van een digitaal sportportaal en faciliteren van opleidingen seniorensport. Het project Bewegen op Recept wordt momenteel in een pilot kleinschalig uitgewerkt in de wijk Stadsdennen. Het digitale sportportaal is uitgewerkt in de Sportwijzer voor volwassenen en senioren, 18-99 jarigen kunnen via de website www.sportwijzerharderwijk.nl elk voorjaar deelnemen aan laagdrempelige kennismakingsactiviteiten in Harderwijk. In 2017 hebben bijna 100 deelnemers gebruik kunnen maken van ongeveer 56 activiteiten aangeboden door 32 sportaanbieders. De sportwijzer volwassenen en senioren sluit aan bij de Sportwijzer & Cultuurwijzer voor de jeugd.

In opdracht van ZorgDat is in 2014 een onderzoek uitgevoerd naar de sportwensen en behoeften van senioren 60+. Uit dit adviesrapport zijn verschillende aanbevelingen voortgekomen en uitgevoerd. Zo is in 2015 de Senioren Beweegwijzer tot stand gekomen, wat een overzicht biedt van het senioren sportaanbod in Harderwijk. De Sportwijzer volwassenen en senioren sluit hier naadloos op aan. Vanuit de regeling combinatiefuncties is een buurtsportcoach Senioren werkzaam, die de verbindingen tussen alle partijen legt en onderhoudt.

3. aangepast sporten

In 2011 is er een regionaal onderzoek naar aangepast sporten gedaan. Naar aanleiding daarvan is er gestart met het project 'Kies je aangepaste sport'. 'Kies je aangepaste sport' is een project dat erop gericht is kinderen en jongeren van 6 tot en met 23 jaar te laten kennismaken met sporten of beweegactiviteiten die bij hen passen. Dit project is ook in 2012 voortgezet. Vanwege de diversiteit van de doelgroep bleek er voor dit project regionaal toch te weinig belangstelling en is dit stopgezet. In 2011 deden er 103 deelnemers mee, in 2012 71 deelnemers.

In 2013 heeft de gemeente Harderwijk in vervolg op het project de brochure Sport op Maat uitgebracht. Deze brochure wordt halfjaarlijks bijgewerkt en biedt een overzicht van het aanbod voor aangepast sporten in de gemeente Harderwijk.

Toch blijft regionaal de behoefte meer te doen voor deze doelgroep. Zowel vanuit het rijk als de provincie wordt hier ook op ingezet. In 2016-2017 is er weer een regionaal onderzoek uitgevoerd naar behoefte en aanbod van aangepast sporten, in samenwerking met MEE veluwe. De aanbevelingen vanuit het onderzoek worden momenteel uitgewerkt.

Vanaf 2011 is er vanuit de regeling combinatiefuncties een combi-coach werkzaam op het speciaal onderwijs (SportMove) om de verbindingen tussen school en sportaanbieder te kunnen leggen. Sportmove daagt kinderen uit het speciaal onderwijs uit in clinics om uiteindelijk bij de sportvereniging te gaan sporten.

Bij activiteiten die wij organiseren zorgen wij ervoor dat er, indien mogelijk, ook gebruik van kan worden gemaakt door de leerlingen vanuit het speciaal onderwijs. Zo worden er uren gereserveerd bij het schoolschaatsen en de sportkaravaan. Sinds 2017 is er een ochtendprogramma voor het speciaal onderwijs bij de Koningsspelen.

Ook is er voor een aantal uren een buurtsportcoach LVB (licht verstandelijk beperkten) werkzaam in de wijk.

Sinds augustus 2015 is het voor verenigingen uit Harderwijk mogelijk om de bijdrage aangepast sporten aan te vragen. Deze bijdrage voorkomt de financiële belemmeringen voor het opzetten van aangepaste sportaanbod. Verschillende verenigingen hebben hiervan gebruik gemaakt, waaronder GV Olympia Club Extra, Nakama Gym, Hydrotherapie de Zonzij en MHC de Mezen.

4. sport en gezondheid

In 2014 is gestart met een project Gezond Veluwe. Daarbij is de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein rondom (kwetsbare) ouderen projectmatig opgestart in de gemeenten waar Medicamus (de coöperatie van huisartsen in Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Putten en Zeewolde) actief is. Onderdeel hiervan is de preventie robuuste ouderen, met de ambitie om inzichtelijk te maken per gemeente waar oudere burgers behoefte aan hebben. In 2017 wordt uitvoering gegeven aan een passend aanbod per gemeente.

Met het Eet & Beweegmonitor project werden in 2016 zelfstandig wonende ouderen ondersteund om gezond te blijven eten en voldoende te blijven bewegen. Dit door middel van een extra TV kanaal met tips en adviezen. Ook houden deelnemers zelf hun gewicht en stappen bij en beantwoorden zij vragen over hun eetlust en voeding. In totaal deden er in 2016 20 mensen mee.

In 2015 is er ook gestart met een pilot ProMuscle. Dit is een programma voor ouderen dat krachttraining combineert met extra eiwitname via de voeding. Dit zorgt voor sterke spieren en kan bijdragen aan behoud en verbetering van functionaliteit en zelfredzaamheid van (fragiele) ouderen. In 2015 namen 25 personen deel aan het project. Het project wordt in 2017 voortgezet, deelnemersaantallen zijn hiervan nog niet bekend. Met als doel een structurele voortzetting van beweegmogelijkheden voor deze doelgroep

In Harderwijk wordt jaarlijks deelgenomen aan de Diabetes Challenge, dit project wordt uitgevoerd door Fysiototaal Harderwijk

5. 13 t/m 18 jarigen

De doelgroep 13 tot en met 18 jaar is een doelgroep die specifiek benoemd is vanuit het Stads- en RegioContract. Voor het bereiken van de jongeren werken wij voornamelijk samen met het voortgezet onderwijs. In 2012 is getracht daarvoor een samenwerkingsorganisatie in het leven te roepen door middel van de subsidieaanvraag Sport Lokaal Samen. Het doel was een website te creëren met een aantal sportverenigingen, een VO school, een MBO school en de gemeente. Helaas heeft dit niet het gewenste effect gehad en is deze site niet van de grond gekomen.

In de afgelopen jaren is er ingezet op wielerveden voor het VO in Apeldoorn, een schermtoernooi, diverse handbalclubs en wordt er jaarlijks vanuit JOGG in samenwerking met Landstede een sportdag

voor alle tweedeklassers georganiseerd. Daarnaast is er ondersteuning verleend aan de oprichting van de dirtbike vereniging, die specifiek voor de 13 tot 18 jarigen activiteiten organiseert. Ook is er met een VSK training voor pubers aandacht besteed aan deze doelgroep voor de sportverenigingen.

6. Overige kwetsbare groepen

Jaarlijks wordt in Harderwijk het Huttenfeest georganiseerd, in 2017 voor de 10e keer. Er is per dag (3 dagen lang) plaats voor 500 deelnemers. ZorgDat zorgt ervoor dat minimaal 100 aanmeldingen gereserveerd zijn voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Daarnaast is een speciaal programma voor kinderen met een beperking.

Bij het Talent House is er wekelijks een jongereninloop. Hier is gelegenheid voor individuele gesprekken, voorlichting en ontspanning. Zo kunnen jongeren hier deelnemen aan kickbokslessen, kunnen zij biljarten en meer.

In Harderwijk worden al jaren de Veluwe Games georganiseerd. Een sportdag voor mensen die aan de kant staan of zich zo voelen in de samenleving. In 2015 waren er 170 deelnemers, in 2016 deden er 200 deelnemers mee. Tijdens de Veluwe Games Aaltjesdagen namen er 400 mensen deel. De Veluwe Games wordt dit jaar (2017) voor de 6e keer georganiseerd.

30 Voor de doelgroep maatschappelijke zorg is ook een combi-coach vanuit de regeling combinatiefuncties werkzaam. Hij is actief met sportprojecten om mensen met een achterstand een kans te bieden, o.a. door de Dutch Street Cup een voetbalcompetitie tussen steden voor mensen uit de maatschappelijke zorg.

Speerpunt 4:

regionale afstemming en samenwerking

- a. in samenspraak met de regiogemeenten ontwikkelen van een regionale visie op de afstemming van de vraag naar en het aanbod van maatschappelijke voorzieningen;
- b. inzichtelijk maken van schaal- en efficiencyvoordelen van regionale samenwerking bij de uitvoering van sport- en beweegbeleid;
- c. uitwerken en formaliseren van de organisatorische, financiële en juridische consequenties van regionale afstemming en samenwerking.

Samenvatting: Er is in 2013 een regionale visie op sport uitgewerkt 'Noord Veluwe Sport'. Vanuit deze visie zijn er succesvolle subsidieaanvragen gedaan bij de provincie, voor JOGG, actieve leefstijl senioren, de beach accommodatie en vitale werknemers. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er overleg. In 2016 heeft de provincie een nieuw Gelders Sportakkoord opgesteld. Ook hiervoor wordt er regionaal samengewerkt. De regionale samenwerking heeft ons veel opgeleverd, niet alleen via de provinciale subsidies, maar ook via kennisoverdracht. Voortzetting is wenselijk.

In 2013 is er door de acht gemeenten op de Noord-Veluwe een ambitieuze visie op het gebied van sport uitgewerkt onder de naam 'Noord-Veluwe Sport!'. De gedachten en ideeën om vanuit lokale sport- en beweegimpulsen ook te komen tot regionale ideeën waren versterkt door het provinciale programma 'Gelderland Sport!'.

Vanuit deze visie zijn er door de regio diverse subsidieaanvragen gedaan bij de provincie. Hierbij heeft Harderwijk deelgenomen aan aanvragen met betrekking tot JOGG, vitale werknemers, Actieve Leefstijl Senioren en de beachvolleybal-accommodatie bij de Sypel. Ook zijn er vanuit recreatie en toerisme ontwikkelingen op het gebied van routenetwerken. Deze aanvragen zijn de afgelopen jaren ook gehonoreerd en uitgevoerd. Op de website www.regionoordveluwe.nl/sport zijn de visie, lopende projecten en de voortgang te vinden.

Zowel bestuurlijk als ambtelijk is er regelmatig overleg op sportgebied. Hier vindt kennisuitwisseling plaats op het gebied van accommodaties, ontwikkelingen in de sport en mogelijkheden tot samenwerking. Ook is er contact met de regio-adviseur vanuit de VSG (vereniging sport en gemeenten). Gezamenlijk worden ook de contacten met de provincie en de voortgang van de provinciale aanvragen opgepakt.

Op accommodatieniveau is er samenwerking met Ermelo, Zeewolde en Putten op het gebied van uitwisseling van personeel, het volgen van landelijke ontwikkelingen en kennisoverdracht.

In 2016 heeft de provincie een nieuw Gelders Sportakkoord opgesteld. De nadruk ligt nu niet meer op accommodaties of doelgroepen. Vanuit de regio sluiten wij weer aan bij dit akkoord en hebben wij gezamenlijke ambities op het gebied van talentontwikkeling, Open Club en aangepast sporten.

Speerpunt 5:

31

kwalitatief hoogwaardige multifunctionele sportclusters

- a. opzetten van een monitoringsysteem, waarmee het gebruik c.q. de bezetting van sportvoorzieningen kan wordt gevolgd;
- b. opstellen van integrale meerjaren onderhoudsplannen, waarin zowel het bouwkundig als installatietechnisch onderhoud, als ook het onderhoud en de vervanging van de inrichting en inventaris is opgenomen en ontwikkelen van een systematiek waarin de relatie is vastgelegd tussen de onderhoudsplannen en de benodigde budgetten;
- c. ontwikkelen van een visie op wijk, stedelijke en regionale voorzieningen (als basis voor een regionale visie op (groot-)stedelijke voorzieningen);
- d. onderzoek naar de mogelijkheden om functies die op wijkniveau gehandhaafd moeten blijven te clusteren tot geïntegreerde voorzieningen (denk aan: brede school en multifunctionele accommodaties).

Samenvatting: In 2014 is een beleidsnotitie kaders buitensport vastgesteld. Daarin is het gewenste kwaliteitsniveau voor buitensportaccommodaties aangepast van hoogwaardig naar redelijk. Er is een start gemaakt met de Open Club en de samenwerking binnen de sportclusters, Parkweg, Slingerbos, Strokel en Hierden. Er zijn hiervoor verenigingstrajecten aangeboden, in eerste instantie aan de buitensportverenigingen. De Open Club trajecten moeten over de lange termijn ontwikkeld worden, maar de deelnemende verenigingen zijn enthousiast over de mogelijkheden. Blijvende ondersteuning vanuit de gemeente is daarvoor wel noodzakelijk.

Voor de buitensportaccommodaties wordt er gewerkt met een beheerplan waarin per gemeentelijke buitensportaccommodatie het onderhoud en benodigde nieuwbouw worden opgenomen. Het laatste plan is van 2012, momenteel wordt er weer gewerkt aan een nieuw beheerplan voor 2017-2021. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in de gemeentelijke buitensportaccommodaties.

De afgelopen jaren is er een start gemaakt met de vorming van sportclusters. Dit zijn sportpark Hieren, Strokkel, Parkweg en Slingerbos. Dit wordt de komende jaren voortgezet, o.a. via de open club aanpak. De clubs gaan (mogelijk in samenwerking met andere sportclubs en partijen uit andere sectoren) gericht aan de slag om activiteiten aan te bieden, die haar hoofdactiviteit versterken. Ook voert de club actief en continu beleid op de ontwikkeling, kwaliteit en opleiding van sporttechnisch, arbitrerend en bestuurlijk kader.

In 2014 heeft het sportpark Strokkel uitbreiding gekregen door de toevoeging van een wielervedbaan van de Wielervereniging en een bikebaan van de Stichting Bikepark. Hiervoor is ruimte beschikbaar gesteld waarna de clubs met zelfwerkzaamheid de banen hebben aangelegd. Bij sportpark Parkweg is met behulp van provinciale subsidie een beachvolleybal accommodatie aangelegd. Met alle hoofdgebruikers van de gemeentelijke buitensportaccommodaties zijn in 2016 nieuwe huur-overeenkomsten afgesloten en zijn de tarieven herijkt. Hierbij hebben de hoofdgebruikers de mogelijkheid gekregen zelf hun accommodatie te verhuren, wat meer mogelijkheden biedt in het kader van de Open Club.

Vanuit de subsidie éénmalige investeringen in sportaccommodaties, is er de afgelopen jaren geïnvesteerd in binnen- en buitensportaccommodaties. Zo is er in 2013 een subsidie verstrekt voor een buitenspringbak voor Ruitersportcentrum en voor kleedaccommodaties voor VVOG. In 2017 is er subsidie verleend voor de accommodaties van de wielervereniging, de hockeyclub De Mezen en voetbalvereniging Zwart-Wit.

32

De gemeentelijke binnensportaccommodaties gaan vanaf 2017 ook werken met een onderhouds- en beheerplan. De budgetten voor deze accommodaties staan beschreven in het meerjarenplan groot onderhoud bij Meerinzicht. Binnen het nieuwe beheerplan voor binnen- en buitensportaccommodaties is er ook aandacht voor een meerjaren onderhoudsplan voor sportinventaris.

Jaarlijks wordt er door de gemeente Harderwijk een seizoensplanning gemaakt voor alle binnensportaccommodaties. Hierdoor is bezetting en capaciteit van de binnensportaccommodaties inzichtelijk. De afgelopen jaren hebben wij een stijgend aantal aanvragen vanuit de verenigingen ontvangen, waardoor wij niet altijd aan alle aanvragen hebben kunnen voldoen. De gemeente Harderwijk maakt gebruik van het kassa- en reserveringssysteem WinConsyst. In dit systeem kan het verhuur van de binnensportaccommodaties worden gemonitord.

De capaciteit van de binnensportaccommodaties is in de jaren vergroot met de bouw van een nieuwe sporthal Sypel 2 en de dubbele gymzalen in Drielanden-West (Biezenplein).

Harderwijk heeft 2 brede scholen, in de wijken Drielanden en Stadsdennen. Hier is de samenwerking gezocht via de combi-coach regeling. De combi-coach geeft inschools bewegingsonderwijs en organiseert na schooltijd brede school activiteiten. In Harderwijk is een Brede School een samenwerkingsverband tussen een of meerdere scholen en lokale partners uit verschillende sectoren. Dit concept heeft navolging gekregen in de wijken Stadsweiden en Wittenhagen, met inschools en naschools aanbod.

Speerpunt 6:

vitale sportverenigingen

- a. door inzet van verenigingsondersteuning en combinatiefunctionarissen wil de gemeente Harderwijk de sportverenigingen intern versterken en de druk op het vrijwillig kader verlichten;
- b. de gemeente blijft zwakkere verenigingen bijstaan, maar wel met als doel het structureel versterken van hun organisatie. Indien interne verbeteringen onvoldoende perspectief bieden, zijn samenwerkingsverbanden en fusies tussen verenigingen het alternatief;
- c. de gemeente wil vitale sportverenigingen uitdagen om een bijdrage te leveren aan bredere maatschappelijke doelen, bijvoorbeeld op het terrein van naschoolse opvang en sportstimulering voor kwetsbare groepen en talentontwikkeling. Inzet van combinatiefunctionarissen kan ook hier een belangrijke meerwaarde betekenen.

Samenvatting: Vanaf 2013 is er een verenigingsondersteuner aangesteld om verenigingen te helpen, dit is met name vraaggericht ingezet. Met de sportaanbiedersmonitor die elke twee jaar wordt uitgevoerd krijgen wij een beeld van de verenigingen en haar problematiek. Naar aanleiding daarvan worden themabijeenkomsten en trainingen aangeboden. De verenigingsondersteuning wordt goed gewaardeerd door de sportaanbieders. Ook voor de komende jaren willen wij daarin vraaggericht en flexibel werken.

Sportkracht

33

In november 2012 is het project Sportkracht gestart met een informatieavond voor alle geïnteresseerde sportverenigingen en (andere) maatschappelijke organisaties. Na deze avond is er een kopgroep opgericht, bestaande uit Voetbalvereniging Hierden, Volleybalvereniging Harderwijk, Korfbalvereniging Unitas, Atletiekvereniging Athlos, Sportschool Johan van den Hoofdakker. In een aantal sessies en met ondersteuning vanuit de gemeente zijn door de kopgroepleden individuele actieplannen opgesteld en zijn de volgende deelprojecten opgesteld.

1. Verbreding gebruik clubgebouwen en buitensportaccommodaties.
2. Overdracht beheer/onderhoud buitensportaccommodaties.
3. Aanbod sportieve brede schoolactiviteiten.
4. Creëren veilig sportklimaat.
5. Aanbod laagdrempelig lidmaatschap.

Deelproject 1 en 2 zijn samengevoegd in de herijking van de tarieven en de nieuwe huurovereenkomsten die opgesteld zijn. De verbreding van het gebruik clubgebouwen is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2018-2019.

Deelproject 3 is uitgevoerd, zie speerpunt 1

Deelproject 4 wordt uitgevoerd door middel van het aanbod van trainingen. Wij zijn hiermee gestart met de theatervoorstelling "Wel winnen he"

Deelproject 5 is nog niet van de grond gekomen, zoals het oorspronkelijk bedoeld was. Sportverenigingen nemen vaak al wel zelf die rol op zich, maar er is nog geen formeel sportfonds tot stand gekomen.

De deelprojecten van Sportkracht zijn opgenomen in het reguliere sportbeleid, waardoor Sportkracht als zodanig niet meer benoemd wordt.

Met de gelden vanuit het Stads- en Regio Contract is er in 2013 door de gemeente een verenigingsondersteuner aangesteld. Deze heeft als functie het ondersteunen en vitaliseren van sportverenigingen. In de basis werkt de verenigingsondersteuner vraaggericht. Een rol van de verenigingsondersteuner is het signaleren en het bijstaan van zwakkere verenigingen. De verenigingsondersteuner werkt nauw samen met andere professionals, waaronder de combi-coaches.

Mede door het tweejaarlijks uitvoeren van een sportaanbiedersmonitor, welke wordt uitgezet onder de Harderwijker sportverenigingen en sportaanbieders, is de verenigingsondersteuner in staat om maatwerk te leveren richting de sportverenigingen. In de sportaanbiedersmonitor worden verenigingen bevraagd op diverse thema's o.a. leden, vrijwilligers en financiën. De sportaanbiedersmonitor geeft een reëel beeld van de verenigingen en haar problematiek.

Sinds 2011 zijn er een aantal nieuwe verenigingen opgericht in Harderwijk. In de opstartfase zijn deze ondersteund door de verenigingsondersteuner. De nieuwe verenigingen zijn:

Schermervereniging Harderwijk(2013)
Dirtbikevereniging Harderwijk (2014)
Handbalvereniging Harderwijk (2014)
Zaalvoetbalvereniging Sporting (2016)
Rugbyvereniging Harderwijker Dolphins (2016)

De afgelopen jaren is er ingezet op een Veilig SportKlimaat. Samen met bonden wordt er gewerkt aan een sportklimaat waarin onsportief en ongewenst gedrag voorkomen wordt. Daarvoor hebben wij diverse trainingen aangeboden. Voor de diverse functies binnen de sportverenigingen wordt er in het aanbod onderscheid gemaakt. Zo kan er verenigingsbreed gebruik worden gemaakt van de bijeenkomsten

Daarnaast wordt er jaarlijks een sportplatform georganiseerd en thema-bijeenkomsten. Het sportplatform kent een algemener programma en biedt de sportaanbieders de mogelijkheid om te netwerken en elkaar te ontmoeten. Om sportverenigingen handvatten te geven hun vereniging te versterken op diverse vlakken, worden er jaarlijks thema-bijeenkomsten gehouden. De keuze voor onderwerpen wordt bepaald door de uitkomsten van de sportaanbiedersmonitor.

Training in het kader van Veilig Sportklimaat

Sportief besturen	Wanneer: Mei 2014
Trainen en coachen van pubers	Mei 2014
Mentale weerbaarheid arbitrage	December 2014
Trainen en coachen van 6-12 jarigen	Januari 2015
Coachen op sociaal gedrag	Mei 2015
Coach de coach	December 2015
Sporters met gedragsproblematiek	September 2016
Sportief besturen	Maart 2017

Thema bijeenkomsten

Werven van vrijwilligers	Wanneer: Oktober 2013
Financiën	Oktober 2014
Ledenbehoud/werven	Oktober 2015
Duurzaamheid	September 2015
Open Club	Februari 2016
Informatieavond verenigingstrajecten	September 2016

Samenwerking tussen de diverse verenigingen wordt vanuit de gemeente Harderwijk gestimuleerd.

Daarnaast zien Harderwijkse sportverenigingen steeds vaker de meerwaarde van hun maatschappelijke betrokkenheid. In de sportaanbiedersmonitor van 2016 komt naar voren dat 72% van de huidige sportaanbieders betrokken is bij gemeentelijke sportstimuleringsprojecten. In 2010 was dit nog 43%.

Al een aantal jaren wordt er gewerkt aan sterke vitale sportverenigingen. Een aantal jaren geleden is deze ontwikkeling ingezet met Maatschappelijk Verantwoord Verenigen. In 2016 is dit voortgezet met de Open Club gedachte in Harderwijk. Verenigingen worden bewust gemaakt van de voordelen die een samenwerking voor de eigen vereniging kan hebben. De buitensportverenigingen met een eigen accommodatie zijn in maart 2016 uitgenodigd voor een inspiratiesessie. In september 2016 zijn deze verenigingen uitgenodigd om deel te nemen aan een verenigingstraject welke wordt aangeboden door de gemeente i.s.m. de Gelders Sport Federatie. Zes buitensportverenigingen doorlopen in drie clusters een verenigingstraject. Tijdens een verenigingstraject wordt er een interne en externe analyse van/voor de sportvereniging gemaakt. Er wordt gekeken of de basis van de vereniging sterk genoeg is om zich te ontwikkelen tot een open club. Wanneer deze er is wordt er gekeken naar de kansen en mogelijkheden om open club activiteiten te ontplooiën.

De verenigingstrajecten zijn in de volgende clusters gevolgd:

Sportpark Strokel	vv VVOG en av Athlos
Sportpark Hierden	tv De Rumels en vv Hierden
Sportpark Parkweg	vv Zwart-Wit '63 en mhc De Mezen
Sportpark Slingerbos	volgt in 2017

35

Het doel van de verenigingstrajecten is om te komen tot een plan van aanpak om de sportparken te versterken. Daarnaast heeft het traject als doel om sportverenigingen op een gezamenlijk sportpark, meer, te laten samenwerken.

Speerpunt 7:

transparantie geldstromen in de sport

- inzicht verschaffen in de (ontwikkeling in de) inkomsten en uitgaven, die verband houden met het gemeentelijk sportbeleid;
- berekenen van de kostprijs van de verschillende sportaccommodaties in relatie tot het gebruik en afgezet tegen de kostprijzen van referentiegemeenten (waaronder Zutphen en Tiel);
- ontwikkelen van een (marktconform) tarievenbeleid voor de verschillende sportaccommodaties, afgezet tegen de tarieven in regio- en referentiegemeenten.

Samenvatting: Zowel voor de binnen- als buitensport heeft er de afgelopen jaren een herijking van de tarieven plaatsgevonden. Doel was om te komen tot meer transparante tarieven. Voor de buitensport is dit gecombineerd met nieuwe huurovereenkomsten, die meer duidelijkheid geven over gelijke afspraken voor alle verenigingen. Dit speerpunt is afgerond, de nieuwe afspraken voor de huurovereenkomsten worden halverwege 2018 geëvalueerd.

In 2013 is er een nieuwe tarievennota binnensport opgesteld. De tarieven die op dat moment nog gebruikt werden, waren historisch gegroeid en hadden geen relatie meer met de werkelijke kosten van de sportaccommodaties. In deze nota zijn de tarieven herijkt en is er inzicht gegeven in de kostprijs van de accommodaties en is er gekeken naar referentiegemeenten. Doel was te komen tot meer transparante tarieven.

Daarbij speelde ook een rol dat in deze jaren een nieuwe sporthal, Sypel 2 en nieuwe dubbele gymzalen in Drielanden-West in gebruik werden genomen.

In 2016 zijn de tarieven voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties geharmoniseerd. Er wordt een kostendekkendheid van 28% doorberekend aan de verenigingen. De afspraken uit het verleden zijn vervangen door een nieuwe huurovereenkomst en een demarcatielijst per vereniging. Op deze demarcatielijst zijn alle afspraken tussen gemeente en vereniging vastgelegd. Met de nieuwe huurovereenkomst heeft de vereniging de mogelijkheid gekregen om de velden zelf te verhuren. Daarvoor gaan zij de komende vijf jaar vijf procent in kostendekkendheid omhoog, waardoor zij uiteindelijk uitkomen op een kostendekkendheid van 33%. Halverwege 2018 wordt de nieuwe huurovereenkomsten geëvalueerd.

Speerpunt 8:

sportloket als kenniscentrum voor sport en bewegen

- a. Inrichten van een sportloket bij sport- en aquacentrum De Sypel dat gaat fungeren als lokaal en mogelijk zelfs regionaal kenniscentrum voor sport en bewegen;
- b. Onderzoek naar de mogelijkheden om het reserveringssysteem te optimaliseren, bijvoorbeeld door verhuur via internet;
- c. Onderzoek naar de mogelijkheden om, in combinatie met de inrichting van het sportloket, de vraaggerichtheid en bedrijfsmatigheid te versterken door het verzelfstandigen van de uitvoering van het sportbeleid (scheiding beleid en uitvoering).

36

Samenvatting: In de afgelopen jaren heeft er een scheiding plaats gevonden tussen beleid en beheer. Het beheer, onderhoud en dagelijks toezicht op de sportaccommodaties is nu onderdeel van het Stadsbedrijf geworden. Inmiddels is er binnen het sportcentrum het leerlingvolgsysteem voor lezwemmen geïntroduceerd. Ook wordt er gewerkt aan het online reserveren voor sportaccommodaties. Het topsport steunpunt wat bedacht was om als kern te dienen van het kenniscentrum, blijkt in de praktijk geen fysiek punt nodig te hebben.

Bij Sportcomplex de Sypel is met een beperkt aantal uren, ingezet vanuit Landstede Harderwijk, het topsport steunpunt gestart. Het steunpunt heeft uiteindelijk niet de uitwerking zoals vooraf werd verwacht. Topsporters weten het steunpunt te bereiken, maar blijken geen fysiek punt hiervoor nodig te hebben.

In de afgelopen jaren hebben meerdere fasen van de scheiding van sport en beleid plaatsgevonden. Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om, in combinatie met de inrichting van het sportloket, de vraaggerichtheid en bedrijfsmatigheid te versterken door het verzelfstandigen van de uitvoering van het sportbeleid (scheiding beleid en uitvoering). Zo is Sportcomplex de Sypel onderdeel geworden van het Stadsbedrijf, van de gemeente Harderwijk. Alle zaken die te maken hebben met dagelijks verhuur, beheer en onderhoud van de sportaccommodaties vallen onder het Stadsbedrijf. Voor het kassa en reserveringssysteem wordt gebruik gemaakt van Winconsyst. Er wordt nu gewerkt om de laatste module van de aangekochte software van WinConsyst te implementeren. Het gaat in dit geval om webreserveren van de sportaccommodaties. Zodra dit in werking kan treden zal er gecommuniceerd worden met de sportaanbieders en inwoners.

Ook is het zwembad gestart met het digitale leerlingvolgsysteem. Het registratie- en vorderingssysteem wat gebruikt wordt door de lesgevers informeert ouders over de vordering van hun kind tijdens de zwemlessen. Zij kunnen deze gegevens online via een inlog volgen.

In 2017 heeft Het college van B&W groen licht gegeven voor de start van een onderzoek naar het toekomstperspectief van het zwembad De Sypel. De reden is dat het zwembad ongeveer 40 jaar oud is en toe is aan ingrijpend onderhoud. Voordat er grote investeringen in het zwembad worden gedaan, is eerst een toekomstperspectief van het zwembad nodig met daarin een ambitieniveau.

Overig

Communicatie

Om te communiceren wordt er gebruik gemaakt van 2 Facebookpagina's. Zo wordt er gecommuniceerd via Facebook Zwembad de Sypel over openingstijden en aanbod in het zwembad. Daarnaast is er een Facebookpagina Sport Harderwijk waar Harderwijkse inwoners op de hoogte worden gehouden over sport(ontwikkelingen) in Harderwijk. Deze Facebookpagina heeft 935 likes (juli 2017) en heeft een gemiddeld bereik van 2200 personen per week. Zwembad de Sypel communiceert ook via Twitter (445 volgers) en Instagram (250 volgers). Een aantal keren per jaar verschijnt de nieuwsbrief 'Sportnieuws', met daarin ontwikkelingen en nieuws over sportend Harderwijk. Bij gelegenheid verschijnt de nieuwsbrief in thema, bijvoorbeeld thema Nationale Sportweek. Ook wordt er gecommuniceerd op de website van de gemeente Harderwijk. De aparte pagina, www.harderwijk.nl/sport, informeert inwoners over algemene zaken als sportaanbieders, sportstimuleringsprojecten en meer. Zwembad de Sypel heeft ook een eigen pagina op de website waar informatie te vinden is over openingstijden, zwemlessen, groepslessen en meer.

37

Sportstimulering

In samenwerking met andere organisaties en sportaanbieders zijn er diverse activiteiten voor basisscholen georganiseerd.

Sportwijzer jaarlijks	groep 3 t/m 8	gem. 1400 deelnemers
Schoolschaatsen	jaarlijks groep 3 t/m 7	gem. 2500 leerlingen
Koningsspelen	jaarlijks groep 5 t/m 8	gem. 2000 leerlingen
Sportkaravaan	jaarlijks groep 3 en 4	gem. 750 leerlingen onder schooltijd, gem. 175 kinderen na schooltijd
Clinics Zelfverdediging	t/m 2012	groep 6
Clinics Unihockey	t/m 2013	groep 6 en 7
Clinics stijldansen	2012 t/m 2014	groep 7 en 8
Clinics Schooljudo	2013 t/m 2015	groep 3 en 4 – overgenomen door Topjudo

Bijlage 2 - Harderwijk Actief – Stand van zaken

Achtergrond Impulsregeling Brede Scholen, Sport en Cultuur

Op 10 december 2007 is de landelijke kaderstellende overeenkomst "Bestuurlijke Afspraken Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur" door bewindslieden van sport, cultuur en onderwijs, de VNG, NOC*NSF, de gezamenlijke bestuurlijke organisaties van het onderwijs en de Cultuurformatie ondertekend. Op grond hiervan is de "Impulsregeling Brede Scholen, Sport en Cultuur" in het leven geroepen. Deze regeling biedt voor gemeenten de mogelijkheid om combinatiefuncties in het leven te roepen. Dit zijn functies waarbij een werknemer, in dienst bij één werkgever, werkzaam is voor twee of meer sectoren, in dit geval onderwijs, sport en/of cultuur. Met deze functies wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt en kan het binnen- en buitenschoolse sport- en cultuuraanbod worden versterkt en beter op elkaar afgestemd.

Doel regeling

Met de landelijke regeling wordt getracht de volgende doelen te bereiken:

- De uitbreiding van het aantal Brede Scholen met een sport- en cultuuraanbod in zowel het primair onderwijs (PO) als het voortgezet onderwijs (VO);
- De versterking van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
- Het stimuleren van een dagelijkse sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;
- Het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en onder jongeren actieve kunstbeoefening te stimuleren.

Kerndoel van de landelijke regeling is over te gaan tot een meer integrale aanpak van onderwijs, sport en cultuur. Zowel het brede school beleid, het sportbeleid als het kunst- en cultuurbeleid in Harderwijk sluiten aan op die landelijke doelstelling.

Op 1 december 2009 heeft de gemeente Harderwijk ingestemd met de uitgangspunten en de invulling van de Impulsregeling Brede School, Sport en Cultuur. Aansluitend is er op 21 december 2010 besloten om de financiële middelen die het Rijk voor deze regeling ter beschikking stelt, apart te zetten en deze uitsluitend te gebruiken voor de (mede)financiering van de regeling combinatiefuncties.

Uitgangspunten Harderwijk

In 2011 zijn door de gemeente Harderwijk de volgende uitgangspunten bepaald met betrekking tot de inzet van de combinatiefunctionarissen:

1. Bij uitvoering van de regeling in de gemeente Harderwijk geldt dat de inzet van de combinatiefunctionarissen daadwerkelijk bijdraagt aan het realiseren van de doelen die gesteld zijn door het Rijk. De doelstellingen van de Impulsregeling Brede Scholen, sport en cultuur zijn leidend en uitgangspunt voor de vertaling naar lokale doelen;
2. De gemeente Harderwijk neemt een regierol en wenst ook een coördinerende rol in de directe aansturing van de combinatiefunctionarissen;
3. Bestaande geld-, c.q. subsidiestromen en bijbehorende beleidsterreinen worden herijkt;
4. Gemeentelijke bijdrage is budgettair neutraal;
5. Er wordt voortgebouwd op de ervaring met bestaande combinatiefuncties in andere gemeenten;
6. De combinatiefuncties dragen bij aan de ontwikkelingskansen van de jeugd in Harderwijk;

Beoogd effect Harderwijk

Volgens het uitvoeringsplan d.d. 30 maart 2011 worden de beschikbare fte's gefaseerd ingevoerd bij Cultuur, in de Brede Scholen, door Landstede als coördinator van de beweegteams en bij Stichting Edu-Care. In alle gevallen gaat het om functionarissen die door hun inzet binnen en buiten de scholen, in het verenigingsleven en de wijkorganisaties, verbindingen leggen. Op die manier worden kinderen betrokken en betrokken gehouden bij sport en cultuur in de wijk. Daarnaast is er ruimte voor een coördinator voor aansturing en verbinding van de functionarissen.

Uitbreiding regeling buurtsportcoaches

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van jong tot oud, investeert VWS sinds 2012 in een uitbreiding van het aantal combinatiefuncties en een bredere inzet van combinatiefuncties in de vorm van extra buurtsportcoaches. Deze uitbreiding heeft tot de 'Brede Impuls Combinatiefuncties' geleid. Deze brede impuls bouwt voort op de oorspronkelijke regeling waarbij combinatiefuncties enkel worden ingezet voor de sectoren onderwijs, sport en cultuur. Ook andere sectoren zoals welzijn en maatschappelijke zorg kunnen nu gebruik maken van de nieuwe combi-coaches. Landelijk worden er 2900 buurtsportcoaches ingezet. In Harderwijk is er vanuit de bestaande regeling 6,6 fte combinatiefuncties beschikbaar. Met een uitbreiding naar 140% kan er in totaal 9,3 fte ingezet worden aan zgn. combi-coaches.

Het kabinet wil eraan bijdragen dat het lokale sport- en beweegaanbod beter aansluit op de vraag en dat er meer lokaal maatwerk komt, zodat mensen meer mogelijkheden krijgen om te sporten en bewegen in de eigen leefomgeving. Uiteindelijk leidt dat tot een hogere sportdeelname en tot een gezondere en meer actieve leefstijl. Het is belangrijk dat er lokaal meer slimme en kansrijke verbindingen tussen de sport- en beweegaanbieders, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen, culturele instellingen en het bedrijfsleven tot stand komen. Deze verbindingen kunnen nieuw zijn of voortborduren op bestaande vormen van samenwerking.

39

Inzet Harderwijk

Met de uitbreiding van de regeling is er in Harderwijk, naast de bestaande inzet, extra ingezet op een verbreding op doelgroepen. Naast kinderen en jongeren zal meer aandacht uitgaan naar bijvoorbeeld kwetsbare groepen, senioren en sportverenigingen in het kader van open club.

De situatie in januari 2017 is als volgt:

Sector	FTE	Werkgever
Onderwijs P.O.	2,6	ZorgDat / VCO
Cultuur P.O.	2	Cultuurstreek
Buurtsport	1	ZorgDat
Onderwijs S.O.	1	Edu-Care
Sportverenigingen*	0.85	* nog in te vullen
Coördinator beweegteams	0.4	Landstede
Coördinator Harderwijk Actief	0.4	Gemeente Harderwijk
Senioren	0.3	ZorgDat
Maatschappelijke Zorg	0.2	Gemeente Harderwijk
Bedrijven	0.15	Gemeente Harderwijk
LVB	0.1	ZorgDat
Totaal	9.00	

Werkgeverschap Harderwijk

Het werkgeverschap van de combi-coaches in Harderwijk is ondergebracht bij verschillende werkgevers. Deze werkgevers hebben een (subsidie) relatie met de gemeente Harderwijk. Door de con-

structie met meerdere werkgevers en meerdere uitvoerende organisaties dient de aansturing van de combi-coaches en de overlegstructuur goed georganiseerd te worden.

De centrale regie met betrekking tot de regeling en de uitvoeringsplannen is in handen van de coördinator Harderwijk Actief van de gemeente Harderwijk. Het formele werkgeverschap vindt plaats bij de organisaties waarvoor de combi-coach werkzaamheden verricht. Bij iedere organisatie is een functionaris verantwoordelijk voor de aansturing van de combi-coach. Deze personen zijn tevens aanspreekpunt voor de coördinator van de gemeente.

Harderwijk Actief

Belangrijk onderdeel van de kracht van de combi-coaches is de onderlinge samenwerking en de samenwerking met andere professionals, zoals bijvoorbeeld de JOGG regisseur en de verenigingsondersteuner. Door de regeling wordt er samenwerking tussen (brede) scholen, culturele organisaties, sportverenigingen, welzijn en andere organisaties tot stand gebracht. In de CombiMonitor van 2013 en 2014 wordt aangegeven dat er goed samengewerkt wordt, maar dat de combi-coaches als geheel onvoldoende zichtbaar zijn en daarmee te weinig naar buiten toe gezamenlijkheid uitdragen.

Om een gezamenlijke uitstraling te creëren, is er voor gekozen een merknaam te hanteren, namelijk "Harderwijk Actief". Deze naam en bijhorend logo en kleding is in onderling overleg met alle combi-coaches gekozen. De merknaam "Harderwijk Actief" omvat alle sport-, beweeg- en cultuuractiviteiten die georganiseerd worden door de combi-coaches. Door het gebruik van Harderwijk Actief moet de samenhang tussen de verschillende activiteiten van de combi-coaches beter zichtbaar worden naar buiten.

Visie

In 2017 is een gemeentelijke visie opgesteld voor Harderwijk Actief. Deze is gezamenlijk besproken met combi-coaches en werkgevers, waarna doelstellingen voor de komende jaren zijn geformuleerd.

Harderwijk Actief is er voor inwoners van Harderwijk die willen sporten, bewegen en/of willen deelnemen aan culturele activiteiten. De ambitie is om zowel actieve als kwetsbare inwoners te stimuleren tot een gezonde en actieve leefstijl door in beweging te komen en mee te doen.

Harderwijk Actief werkt nauw samen met professionals en vrijwilligers van andere organisaties die actief zijn binnen sport, onderwijs, gezondheid, welzijn en/of cultuur.

Harderwijk Actief biedt een sterke basis van structurele activiteiten voor de jeugd in onderwijs en in de wijk. Zij heeft aandacht voor inwoners in kwetsbare situaties, die minder goed in staat zijn om zelf actief deel te nemen. Daarnaast speelt Harderwijk Actief in op maatschappelijke trends en ontwikkelingen die vragen om een flexibele inzet.

Bovenstaande visie is gebaseerd op een aantal elementen die het kader vormen van waaruit Harderwijk Actief activiteiten ontwikkeld en uitvoert.

Het bevorderen van een actieve en gezonde leefstijl voor alle inwoners is belangrijk. Een actieve leefstijl heeft een grote weerslag op de lichamelijke en geestelijke gezondheid en op de gezondheidsbeleving van inwoners. Mensen met een actieve leefstijl zijn gezonder en zitten lekkerder in hun vel. Dit geldt voor zowel jong als oud.

In de nieuwe sportbeleidsnota "Samen in Beweging 2018-2021" wordt een aantal trends en ontwikkelingen geschetst die in de toekomst een rol zullen spelen binnen Harderwijk Actief.

Gezonde leefstijl

Gezondheid en sport zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Immers als je fysiek goed in je vel zit, draagt dit bij aan je gezondheid. Binnen de sport zijn de laatste jaren veel ontwikkelingen die bijdragen aan het gezondheidsbeleid. Denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van sportzorgprogramma's voor uiteenlopende doelgroepen.

Op gebied van gezondheid is de gemeente verantwoordelijk voor preventie: ontmoedigen van ongezonde gewoonten als roken, alcoholgebruik, te veel eten, onveilige seks. Maar ook stimuleren dat ouderen gezond oud worden waarbij actief blijven en welbevinden een belangrijke rol spelen. In het werk van de combi-coaches staat het bevorderen van een gezonde leefstijl centraal, door middel van het bevorderen van de sportparticipatie en het meedoen aan activiteiten.

Jeugd

Een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur biedt een rijke leeromgeving. Hierdoor krijgen kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontplooien, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben. Om alle kinderen en jongeren hiervoor de kans te geven zijn laagdrempelige voorzieningen nodig. Daarbij gaat het deels om activiteiten binnen de school, maar ook om activiteiten die plaatsvinden met en bij sportverenigingen, culturele instellingen en in de wijk. De combi-coach legt verbindingen tussen scholen, sportverenigingen en culturele instellingen en kan op deze manier kinderen kennis laten maken met verschillende sporten en culturele activiteiten in de wijk. De combi-coach werkt in de wijk en kent de kinderen en hun ouders. Dit biedt een grote kans om kinderen mee te laten doen. Door inzet van beweegteams wordt de kracht van samenwerking versterkt.

Voor de jeugd zien wij het belang van kwalitatief goed bewegingsonderwijs. In het onderwijs worden alle kinderen gezien en dit biedt mogelijkheden voor een sterke basis. Het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs door inzet van vakleerkrachten is op verschillende vlakken goed voor de ontwikkeling van het kind. Niet alleen omdat het leuk is, het de gezondheid bevordert, het de motorische ontwikkeling positief beïnvloedt en de kans op blijvende sportdeelname flink doet toenemen. Ook draagt het bij aan de sociale ontwikkeling en bevordert het leervermogen van het kind.

Actieve Leefstijl senioren

Door de vergrijzing vraagt de groeiende groep senioren de komende jaren meer aandacht. Wij willen dat zoveel mogelijk senioren actief worden en blijven. Een actieve leefstijl is belangrijk voor behoud van gezondheid en zelfredzaamheid en het uitvoeren van dagelijkse werkzaamheden. Bewegen tot op hoge leeftijd levert gezondheidswinst op, waardoor er minder een beroep op zorg gedaan hoeft te worden. Het is belangrijk zo lang mogelijk de gezonde leefstijl te behouden.

Hoewel de regeling nu nog slechts voorziet in een klein deel voor deze doelgroep, zal hier in de toekomst wellicht meer ruimte voor moeten komen.

Sport in sociaal Domein

Om zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare groepen te vergroten kan sport en cultuur ingezet worden als middel. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om te zorgen dat kwetsbare burgers volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Door de verschillende decentralisatieprocessen binnen het sociale domein neemt het aantal verantwoordelijkheden van de gemeente op dit gebied toe.

Op verschillende gebieden, zoals maatschappelijke zorg, buurtwerk, LVB en senioren is binnen de regeling ruimte gevonden om aandacht aan te besteden. Door hun rol midden in de wijk en een plek dichtbij de doelgroep zijn combi-coaches goed in staat om te verbinden. Door middel van sport en cultuur bereiken zij mensen en laten hun deelnemen. Juist ook voor deze doelgroepen is de samenwerking tussen organisaties en combi-coaches essentieel.

Ontwikkeling sportverenigingen en open clubs

Een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren is de 'open club' bij sportverenigingen. Sportverenigingen worden uitgedaagd om (pro-)actiever te participeren in de maatschappij. Zowel landelijk als lokaal wordt veel aandacht geschonken aan deze veranderende positie van sportverenigingen in de maatschappij.

In Harderwijk wordt actief gewerkt aan de vorming van open clubs / open sportparken. Ook binnen de regeling is daar ruimte voor gereserveerd. De sportvereniging kan namelijk een grote rol spelen bij de uitvoering van de Brede Impuls Combinatiefuncties. Aangezien de sportvereniging een vrijwilligersorganisatie is, moet deze wel ondersteund worden om die brede maatschappelijke rol te kunnen invullen. Indien dit goed georganiseerd en gefaciliteerd wordt, zijn er veel mogelijkheden tot samenwerking op het gebied van welzijn, onderwijs, naschools aanbod, senioren en aangepast sporten.

Doelstellingen

Gezamenlijk met de combi-coaches en werkgevers zijn de volgende doelstellingen voor de komende jaren geformuleerd.

Algemene doelstelling

- Harderwijk Actief is het platform waar samenwerking plaatsvindt tussen organisaties, professionals en vrijwilligers uit de sectoren sport, bewegen, gezondheid, welzijn en cultuur

42

Subdoelstellingen

- Harderwijk Actief ontwikkelt een samenhangend en zo divers mogelijk aanbod aan sportieve en culturele activiteiten voor alle inwoners van Harderwijk.
- Harderwijk Actief werkt zichtbaar aan de bewustwording onder inwoners in de gemeente Harderwijk over sport, bewegen en een gezonde leefstijl.
- Harderwijk Actief ontwikkelt een laagdrempelig aanbod voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben om deel te kunnen nemen aan sportieve en culturele activiteiten, dat aansluit bij de wensen, behoeften en (on)mogelijkheden van deze doelgroep(en).
- Harderwijk Actief is dé vindplaats voor (1) alle inwoners en organisaties die informatie of advies willen over sport, bewegen en cultuur en (2) inwoners en organisaties die zelf met initiatieven komen om in beweging te komen.

Op dit moment wordt de organisatiestructuur van Harderwijk Actief en de toekomstige positionering en communicatie verder uitgewerkt, in samenwerking met combi-coaches en werkgevers (september 2017).

Bijlage 3 - Ledenaantallen sportverenigingen

Naam vereniging	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016
Atletiekvereniging Athlos	395	457	509	520	605	658	773	749
Badmintonclub Harderwijk	169	150	163	162	151	160	139	158
Badminton Smash '76	105	89	95	97	108	82	80	80
Badmintonvereniging de Pluimballen	17	18	18	19	19	18	12	15
Basketbalvereniging Rebound '73	121	129	130	130	130	138	127	135
Bowling Vereniging Harderwijk	123	123	125	130	135	122	122	135
Bridgeclub Harderwijk	0	0	0	50	69	61	57	52
Bridgeclub Sportief	183	160	160	165	170	170	164	167
Club Extra	33	25	32	35	45	45	45	45
Damclub Denk en Zet	24	22	20	22	25	19	19	19
Damclub Harderwijk	24	26	33	35	39	37	43	34
Dirtbikers								20
Duikvereniging Minke Dive	0	0	75	75	85	85	85	29
Fiets Toerclub Harderwijk	61	56	56	50	45	35	35	35
Gehandicapten Sportclub DEVEDO	41	40	44	48	50	45	45	45
Gymnastiekvereniging. HSC	129	150	128	100	102	106	98	98
Gymnastiekvereniging Olympia	439	475	450	410	346	375	460	531
Handbalvereniging Harderwijk							50	101
Hengelsportvereniging De Snoek	1175	1345	1524	1625	1597	1700	2152	2265
Hockeyclub De Mezen	341	342	450	500	560	550	570	683
Hydrotherapie vereniging de Zonzij	93	108	130	127	123	131	123	115
Jeu de Boulesvereniging	150	128	140	125	134	135	126	114
Kanovereniging De Dolfijn	230	256	184	137	125	96	126	254
Kempo Kuntoa Long Fu Moon	52	50	22	50	55	40	40	30
Korfbalvereniging Unitas	233	252	321	340	361	278	300	400
Hierdense Motor Club	84	80	100	200	230	230	180	175
Oriënterings Loop Vereniging Minor	39	40	40	41	41	29	40	40
Reddingsbrigade Veluwemeer	0	0	32	23	26	15	23	23
Rijvereniging Randmeerruiters	150	150	150	150	150	151	154	127
Rugbyvereniging Harderwijker Dolphins								25
Schaakvereniging De Combinatie	48	34	28	28	28	21	26	20
Schaatsvereniging Viking	156	93	90	85	50	32	75	75
Scherclub Harderwijk							22	22
Schietvereniging Willem Tell	90	166	115	136	132	90	75	156
Sloeproevenvereniging de Mac							32	32
Stedelijke Harmonie Majorettes								35
Taekwon-do vereniging Benek	52	51	50	52	55	45	38	30
Taekwondo vereniging Kung-Fu S.	0	0	0	7	7	7	7	7
Taekwondo vereniging Meng-Ho	0	0	0	0	0	8	5	14
Tafeltennisver. Harderwijk	58	51	52	55	59	59	45	54
Tennisvereniging Frankrijk	470	512	482	455	477	447	418	335
Tennisvereniging Rumels	201	193	190	100	50	40	96	81
Tennisvereniging Strokel	825	861	825	855	881	785	648	648
Topjudo Harderwijk								120
Vaargroep Harderwijk	34	39	39	40	40	40	40	40

Naam vereniging	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016
Vechtkunst Ving Tsun Kung Fu	0	0	7	11	32	20	25	25
Voetbalvereniging Hierden	336	405	400	425	447	568	450	514
Voetbalvereniging V.V.O.G.	871	827	740	796	903	890	867	1278
Voetbalvereniging Zwart-Wit '63	431	461	513	545	561	504	521	523
Volleybalvereniging Harderwijk	367	326	360	348	311	311	340	372
Volleybalvereniging HSC	163	187	210	239	259	259	259	126
Volleybalvereniging Doorstarters	0	0	17	22	24	21	18	14
Volleybalvereniging van den Brink	0	0	0	0	0	12	10	10
Volleybalvereniging Recr./Funesses	0	0	17	17	17	18	15	15
Volleybalvereniging Vollow-Up	0	0	0	0	13	16	11	11
Watersportvereniging Flevo	675	675	700	725	750	750	750	750
Wielervereniging Noord Veluwe	150	175	175	200	200	204	260	282
Wielervereniging de Ijsselstreek	184	99	198	213	225	145	145	145
IJclub Vol Moed	260	320	280	330	580	580	580	603
Zaalvoetbalvereniging HZVV	42	42	42	60	80	80	95	110
Zaalvoetbalvereniging GOAL!	14	14	12	14	15	14	12	14
Hierdense zaalvoetbalvereniging	9	10	10	10	10	9	9	9
Zaalvoetbalvereniging Titans	0	0	0	0	0	12	14	15
Zwem- en Poloclub De Woelwaters	296	359	298	263	221	208	208	214
Totaal aantal leden	10.143	10.571	11.021	11.457	12.043	11.796	12.304	13.398

Ledenaantal = aantal sportende leden

Bijlage 4 - Binnen- en buitensportaccommodaties

GEMEENTELIJKE SPORTACCOMMODATIES

Sportcomplex De Sypel	Parkweg 4	Harderwijk
Sporthal Drielanden	Triasplein 5	Harderwijk
Sportzaal Stadsweiden	Kamillemeen 3	Harderwijk
Gymzaal Deventerweg	Deventerweg 83 A	Harderwijk
Gymzaal Bosboom Toussaintstraat	Bosboom Toussaintstraat 1	Harderwijk
Gymzaal Constantijn Huygenslaan	C. Huijgenslaan 1	Harderwijk
Gymzaal Houtkamp	Houtkamp 39	Harderwijk
Gymzaal Vliepad	Vliepad 1	Harderwijk
Gymzalen Biezenplein	Biezenplein 3-4	Harderwijk
VV Zwart-wit '63	Parkweg 6	Harderwijk
Hockeyclub de Mezen	Parkweg 8	Harderwijk
Korfbalvereniging Unitas	Slingerbos 1	Harderwijk
VVOG	Strokelweg 11	Harderwijk
Atletiekvereniging Athlos	Strokelweg 9	Harderwijk
VV HIERDEN	Dorpshuisweg 9 A	Hierden

46

OVERIGE SPORTACCOMMODATIES

Bowlingcentrum Harderwijk	Kolbaanweg 1,	Harderwijk
Hengelsportvereniging De Snoek	Marie Curiestraat 71	Harderwijk
Jeu de boulesvereniging Harderwieker Bieleggers'84	Parkweg 6a	Harderwijk
Kanovereniging Dolfijnen	Strekdam 51	Harderwijk
Manage Rantrime	Tweede Parallelweg 1a	Harderwijk
Schietvereniging Willem Tell	Parkweg 1	Harderwijk
Sporthal de Rumels	Kleine Mheenweg 8	Hierden
Tennisvereniging Strokel	Strokelweg 1-3	Harderwijk
Tennisvereniging Frankrijk	Walstein 102	Harderwijk
Tennisvereniging De Rumels	Kleine Mheenweg 8	Hierden
Watersportvereniging Flevo		
Jachthaven De Knar	Knarweg 4/6	Harderwijk

Sportscholen en centra

Sportcentrum ledema	Parkweg 2	Harderwijk
Basic Fit	Kolbaanweg 3	Harderwijk
Sportcentrum Hierden	Dorpshuisweg 9b	Hierden

Bijlage 5 - klankbordgroep en gesprekken

Deze sportnota is tot stand gekomen na individuele interne gesprekken met:

Christianne van der Wal	Wethouder sport
Peter de Moor	Domeindirecteur Samenleving
Mathijs van Faassen	Verenigingsondersteuner sport
Joëlle van der Leij	Medewerker sport
Anneke Bruining	Medewerker sport
Kasper Doesborgh	Coördinator Harderwijk Actief / JOGG regisseur
Trinette Ufkes	Beleidsmedewerker Gezondheid en Sport
Marcel van Vendeloo	Teamleider Sytel
Machiel Karels	Adviseur duurzaamheid
Barbara Does	Strategisch beleidsadviseur Samenleving
Klaas Jan Bakema	Beheer groen en sportvelden
Peter Mulder	Projectleider bestemmingsplannen (omgevingswet)
Gerrit van Manen	Beleidsmedewerker WMO
Tamara Renee	Beleidsmedewerker jeugd
Hendrik Abbing	Adviseur Strategisch grondbeleid
Niek Heijboer	Beleidsmedewerker groen
Jenny Kooy	Beleidsmedewerker onderwijshuisvesting
Sylvia Rijnbeek	Beleidsmedewerker Onderwijs
Abbas Lotfolahian	Beleidsadviseur Welzijn
Bert van Putten	Beleidsregisseur Maatschappelijke Zorg
Roos de Wolff	Beleidsmedewerker SDV
Irina Faber	Adviseur recreatie en toerisme

47

Daarnaast heeft de klankbordgroep haar input geleverd op deze nota. Hiervoor zijn drie bijeenkomsten georganiseerd.

Klankbordgroep sportbeleid

Nico Verzijl	AV Athlos
Petra Nieuwenhuizen	MHC De Mezen
Harry Pijl	TV Rumels
John Kuipers	Nakama Gym
Michael Lutz	Handbalvereniging Harderwijk
Jose Venema	Basketbalvereniging Rebound
Harry van de Brink	Landstede
Reinier Teekens	CCNV
Kasper Doesborgh	Harderwijk Actief
Bernard Kelderman	BK Sports
Jaco Zandhuis	Regio adviseur VSG
Dinie Kolk	Beleidsadviseur sport
Eric Korsaan	Begeleider klankbordgroep

Inwoners, sportaanbieders, onderwijs en maatschappelijke organisaties hebben de gelegenheid gekregen input te leveren op de nota en het uitvoeringsprogramma via een inloopmiddag.

